

TAMPEREEN SUOMALAINEN

KLUBI

KLUBILEHTI

2/2022

SUOMALAISUUDEN PUOLESTA

131 VUOTTA

Kirjailija
Päivi
Alasalmi

VNT 2022
Emma
Jääskeläinen

TAMPEREEN SUOMALAINEN

KLUBI

KLUBILEHTI

Julkaisija
 Tampereen
Suomalainen Klubi ry
www.tampereen-
suomalainenklubi.fi
Ilmoitushinnat
 1/1 sivua 600 euroa
1/2 sivua 400 euroa
1/4 sivua 300 euroa
Ilmoitusmyynti
 Tampereen Suomalainen
Klubi
Toimitussihteeri

Arto Murtovaara

Ilmoitusaineisto

ilmoitukset@punamusta.com

Ulkoasu

Marjut Joughki

Ilmestymisaikataulu
2023
nro 1.....1.4.2023
nro 2.....1.11.2023
Taitto
 PunaMusta,
Sisältö- ja
suunnittelupalvelut
Painopaikka

PunaMusta, 2022

 Tavoitat 1300 elinkeinoelämän, tieteen, taiteen,
julkisen hallinnon, puolustusvoimien, kirkon ja
median piirissä toimivaa, alueellista ja valtakunnallista
vaikuttajaa.

Lehti ilmestyy seuraavan kerran 1.4.2023.

Kannen kuvat: Arto Murtovaara
Emma Jääskeläisen kuva: Jari Kuusenaho
Takakannen kuva: Arto Murtovaara

SUOMALAISUUDEN PUOLESTA

PASI-HEIKKI RANNISTO

Puheenjohtaja

TURVALLISUUTTAMME KOETELLAAN

KULUVA VUOSI ON haastanut meidän turvallisuudentunteemme. Naapurimaamme Venäjä käy brutaalista hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan ja on ulottanut aggressiivisen toimintansa viime aikoina myös lähellemme erilaisen hybridisodan ja -vaikuttamisen keinoin. Eikä tälle arvaamattomalle, mutta väkivaltaiselle toiminnalle näy loppua.

Sen lisäksi, että joudumme itse kukin pohtimaan omaa suhtautumistamme äkillisesti akuuttiin turvallisuushaasteeseen, joudumme kohtaamaan perheen ja läheisten epätietoisuuden heidän miettiessä omia kokemuksiaan asiassa. Erityisen haastavana tämä aika näyttäytyy lapsillemme ja nuorillemme, joiden elämään jo Covid-19 virus vaikutti merkittävästi. Aikuisena ja isovanhempana on saanut monesti miettiä, miten ja missä viime vuosina on voinut turvallisuusuhkia käsitellä. Tuntuu, että poikkeusajat seuraavat toisiaan.

TURVALLISUUSUHAT EIVÄT kuitenkaan rajoitu käynnissä olevaan sotaan ja edelleen keskuudessamme olevaan koronavirukseen. Hinnat nousevat, organisaatioita uudistetaan, palveluita uudelleen järjestellään ja vapaa liikkuvuus on tuonut rikollisuuden yhä lähemmäksi meitä jokaista. Monilla meistä on uusia uhkia elämäämme häiritsemässä, emmekä osaa vielä niitä asettaa niille kuuluvaan järjestykseen, saati sitten varautua niiden tuottamiin ongelmiin.

Perinteisesti yhteiskunnan tuottamat palvelut aina terveydenhuollosta järjestyksenpitoon ovat tarjonneet meille vakaata pohjaa luottaa, että ongelmien sattuessa apua on saatavilla. Henkilökohtaisesti julkisia palveluja on täydennetty erilaisilla omakohtaisilla toimilla, kuten vakuuttamalla. Viimeaikainen kehitys näidenkin osalta on osin huolta herättävä. Pitkäaikainen uudistaminen on keskit-

tyntyn rakenteisiin ja palvelujen osalta lähinnä epärealististen ja osin poliittisten palveluluopausten tarjoamiseen. Kiireessä uudistetaan sote-rakenteita pystyttäen uutta hyvinvointialuetta. Onni on, että täällä valmisteluun on suhtauduttu vakavasti ja yksituumaisesti jo vuosia, joten voi arvioida, että jos uudistus jossain onnistuu, niin Pirkanmaa on se paikka.

VAKUUTUSYHTIÖIDEN TOIMINTA sen sijaan on käynyt vuosien saatossa yhä vain häikäilemättömämmäksi. Vuosien vakuuttamisesta huolimatta jokainen päätös perustuu siihen olettamukseen, että ongelman kohdannut vähintäänkin huijaa ja häneltä pitää milloin milläkin syyllä evätä kohtuulliset korvaukset. Näyttääkin siltä, että niin kotivakuutuksen kuin ajoneuvovakuutuksen osalta normaalia elämää elävä häviää vakuutusmaksunsa säännönmukaisesti. Pidemmän aikavälin tarkastelussa vakuuttamisen kustannus-hyötyanalyysi on surkeaa luettavaa niin yksilön kuin yrityksenkin kannalta. Eikä mukaan ole laskettu sitä, että yhteiskunta tukee vakuutusliiketoiminnan menestystä omilla toimilla, kuten tuottamalla verovaroin laadukkaita pelastus- ja turvallisuus- sekä sotepalveluita.

Miten sitten ihminen voi tulevaisuudessa turvallisuuttaan rakentaa, kun viime vuosikymmenten rakenteet ja toimet näyttävät murenevan paineen edessä? Historiallisesti ihmiset ovat luoneet yhteisöjä ja vahvistaneet keskinäisiä suhteitaan hädän hetkellä. Vaikka hätä olisi vielä kaukana, näen, että vanhassa yhteisön luomassa turvassa on myös tulevaisuus. Meidän on mahdollista vahvistaa seurojen ja klubien roolia myös henkilökohtaisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin tuojina. Kuitenkin kannattaa pitää mielessä, että yhteisöistä saa juuri niin paljon, kuin sinne on valmis itse antamaan.

8

Klubin biljardipöytä on tsaarin puuseppien tekemä.

10

Kristian Krokforsin
"Rantapallot".ARTO
MURTOVAARA

Varaesimies

Kuva: Jaakko Barsk

26

Kuukausikokous.

Klubinaiset
ilveksessä.

25

SISÄLTÖ 2/2022

02 PASI-HEIKKI RANNISTO:
TURVALLISUUS PUNTARISSA03 ARTO MURTOVAARA:
TOIMITTAJAT KLUBISSA04 KLAUS OESCHIN
KOLMAS ROMAANI05 KARI ARONPURO
JA OSTAIIJEN KÄÄNNÖS06 RAVINTOLA LILIA
ALOITTI KLUBILLA08 TSAARIN SEPPIEN
BILJARDIPÖYTÄ10 VUODEN NUORI TAITEILIJAJ
JO VUODESTA 198514 CLASU VIETTÄÄ
120-VUOTISJUHLAA18 MIKKO TURUNEN:
LUSIKKAJOEN PERINTÖ20 PÄIVI ALASALMI JA
MURHAPERJANTAI24 KALERVO SIPI KLUBIN
UUSI GOLFMESTARII26 KENRAALI
JARMO LINDBERG

TOIMITTAJAT KLUBISSA

KUN KLUBI TÄYTTI sata vuotta 1991, kaksiosaisen historiateoksen ykkösosana julkaistiin **Uuno Sinisalon** *Ensimmäiset neljä vuosikymmentä 1891–1931*. Vuoden 1928 klubin sihteerinä toiminut kotiseutuneuvos oli työskennellyt Aamulehdessä toimittajana ja toimitussihteerinä, myöhemmin Uuden Suomen kirjeenvaihtajana.

Klubin viroissa on palvellut liuta muitakin toimittajia. Aamulehden päätoimittaja (1915–26) **Eetu A. Alha** toimi varaesimiehenä 1916–17, toimittaja **Veikko Leuku** ensin esimiehenä 1920–25, sitten varaesimiehenä 1925–29. Aamulehden päätoimittaja **Aukusti Alhovuori** oli johtokunnan jäsen 1904–06 sekä 1907–12. Poliitikassakin hyvin vaikutusvaltainen herra oli myös Jäämien kuoron perustaja ja sen ensimmäinen puheenjohtaja.

AAMULEHDEN pitkäaikainen päätoimittaja **Kalle Wiljakainen** oli klubin perustajajäsen ja hyvin vaikutusvaltainen, vaikka toimikin johtokunnassa vain pari vuotta 1891–93. Sittemmin liikealalle siirtynyt vuosien 1915–17 taloudenhoitaja **Teuvo Valanne** puolestaan oli Aamulehden toimitussihteerinä (1911–17). Klubin sihteerinä Uuno Sinisaloa seurasi 1928–31 **Urho Savaasaari**, hankin Aamulehden päätoimittaja.

Tampereen Klassillisesta lyseosta kirjoittanut Veikko Leuku työskenteli Oulussa Kaiku-lehden päätoimittajana siirtyessään Aamulehden toimitussihteeriksi (1919). Hän oli avainasemassa Hämeen Pohjan osake-enemmistön hankkimisessa sekä klubilla 1921 perustetun Tampereen Sanomalehtimiesyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja. Hän hukkui Kuru-laivan haaksirikossa matkallaan kesäpaikalleen.

AAMULEHDEN PÄÄTOIMITTAJISTA toimivat myöhemmin esimiehinä **Vilho Osonen** 1931–35, **Jaakko Hakala** 1957–64, **Raino Vehmas** 1973–79 ja **Pertti Pesonen** 1980–88, varaesimiehinä toimitussihteerit/toimituspäällikkö **Ale-Einari Riipinen** 1946–51 sekä sihteerinä Aamulehden toimitussihteerinä **Eero Soini** 1947.

Klubin ja Aamulehden pitkä suhde päättyi professori Pertti Pesosen kauteen.

Kirjoittaja työskenteli Aamulehti-yhtymässä toimittajana ja toimitussihteerinä 1980-luvun alussa.

KIRJAILIJA AARO HONKA

Laajan poikakirjatutannon tehneen **Aaro Hongan** esikoisteos *Juanikkaat virtahepoiset* (WSOY 1940) kuvasti ilmestymisaikansa isänmaallisuutta samoin kuin pari vuotta myöhemmin ilmestynyt *Viakkaat vaeltajat* (WSOY 1942). Murreasuisista partiokirjoista käynnistynyt tuotanto jatkui vuoteen 1968.

Hongan reippaille ja hauskoille teoksille ominaista oli rönsyilevä juoniaines, partiohengen korostaminen ja salapoliisikertomuksen piirteet sijoitettuna pikkukaupunkimiljööseen. Vaikka yli 20 teoksen tuotanto ilmestyi sodan aikana ja sen jälkeen, tarinat sijoituivat sota edeltävään aikaan. Tuotannon parhaimmiston luetaan vuonna 1945 ilmestynyt *Iloinen internaatti*.

Aaro Honka oli oikeasti **Eino Johannes Arohonka**, suomen kielen lehtori ja Tampereen klassillisen lyseon rehtori. Helsingissä (7.8.1913) syntynyt Arohonka pääsi ylioppilaaksi Hämeenlinnan lyseosta 1933 ja valmistui filosofian maisteriksi Helsingin yliopistosta 1937. Hän siirtyi Tampereelle Kuopion Klassillisesta lyseosta 1951. Rehtorina hän työskenteli 1956-1976.

Arohonka toimi esimerkiksi Pirkkalaiskirjailijoiden sekä Tampereen filateliseuran puheenjohtajana. Kuriositeettina voi mainita sen, että Arohonka voitti 1932 kilpailun, jossa etsittiin nimeä suomalaiselle kuorma-autolle. Hänen ehdotuksensa oli Sisu.

Arohongalle myönnettiin kouluneuvoksen arvo. Hän kuoli 22.5.2001 88-vuotiaana. (TSK)

Klaus Oesch samuraiden jäljillä

Klubiheden laajassa jutussa taannoin haastateltu, ensimmäisen sukupolven tietokoneguruihin lukeutuva filosofian tohtori **Klaus Oesch**, on julkaissut kolmannen kirjansa: *Soroban*.

”Muutama vuosi on sujunut rattoisasti nyt julkaistavan romaanin merkeissä. Vanhan klassisen 7 samuraita moderni muunnos, jota olen hautonut pitkään, on vihdoinkin valmis,” taustoitaa Oesch itse.

Seitsemän samuraita (1954) on japanilaisen elokuvan mestarin **Akira Kurosawan** ohjaama klassikko, jonka tapahtumat sijoittuvat feodaalijajan Japaniin 1500-luvulle. Amerikkalainen **John Sturges** ohjasi siitä (1960) toisinnon, westernin nimeltä 7 rohkeata miestä (*The Magnificent Seven*).

Klaus Oesch, ”informaatiovallankumouksen projekteja toteuttava palkkasoturi,” siirsi puolen vuosisadan mittaisen kokemuksensa pitkälti omaelämäkerralliseen teokseensa *futura*, joka ilmestyi 2020. Hän kuvaa sitä saatesanoissaan löytöretkeksi tietoyhteiskunnan alkulähteille – ja samalla tietoseikkailuksi. Nokialla, Panasonicilla ja Applella työskennellyt mies hallitsee alansa. Kannessa on kuvaavasti mustavalkoinen otos Kansallis-Osake-Pankin tietokonekuksesta joskus 1970-luvulla. Kertoja on itse keskellä kuvaa.

Alkusanoissa lähdetään liikkeelle 1300-luvun Sveitsin ”valaliiton alkuhämaristä,” Pappenheimien, Napoleonin ja paavin henkivartiokaartiin kautta päästään Itä-Suomen juustomeijereihin, karjalaisevakkoihin ja liikemiehiin. Tarina al-

kaa isoisän kenraaliluutnantti **Karl Lennart Oeschin** – joka Tali-Ihantalassa johti Suomen suurimman armeijaryhmän torjuntavoittoon – työhuoneen ikkunan lasimaalauksesta, jossa hohtavat suvun vaakunan symbolit.

Niin kuin Klaus Oesch kirjansa takakannessa kertoo, hänestä tuli tieto- ja viestintätekniikan visionääri, digi-startup-yhtiöiden neuvonantaja, alansa opettaja, projekti- ja toimitusjohtaja, investointipankin osakas, Tekesin ohjelmakoordinaattori sekä Suomen osaamiskeskusten kehityksen ohjelmajohtaja. Muiden muassa.

Romaani *Codex B* (2021) puolestaan on seikkailukertomus ja se on esipuheensa mukaan kirjoitettu 1990-2020 välisenä aikana. Oesch kertoo kehittäneensä 1990-1992 Tampereen yliopiston hypermedialaboratoriossa työryhmänsä kanssa hyperromaanin, joka toteutettiin Applen hypercard-ohjelmalla. ”Sen sisältö on osa tätä kertomusta.”

Lähes 300-sivuisen tarinan teknologiatausta on täyttä faktaa, muu kuviteltua fiktiota – paljolti sekä kirjana (**Dan Brown**, 2003) että elokuvana (**Ron Howard**, 2006) tutun *Da Vinci-koodin* hengessä. Sen pääosassa seikkailee hakukoneasiantuntija, ”pohjoisen yliopiston poika ja erämaiden kasvatti Matias.” Tarinan keskiössä on keskiaikainen Leonardo da Vincin käsikirjoitus. Renessanssineron salainen päiväkirja on juuri tuo *Codex B*.

Kirjat on painettu *books on demand*-periaatteella Saksassa. Tuorein teos *Soroban* on laitettu www.bod.fi kirjakauppaan ladattavaksi. Siis <https://www.bod.fi/kirjak.../soroban-klaus-oesch-9789526978420>.

YLEENSÄ AINA kampahtiin näitten kirjapainojen kanssa, kuinka värierottelut sopivat,” sanoo kirjailija, kääntäjä **Kari Aronpuro**, 82, kotonaan Amurissa. Hän hakee hyllystä kirjan ja kävelee sen kanssa keittiöön. ”Tuu kattoon sitä alkuperäistä. Tallinnassa on tehty hyvää työtä.”

”Eikös se ole aika hyvä. On se minusta kyllä, erinomaisen onnistunut. Marra vois nipoo vielä, mutta se ei ole enää kehissä mukana. Alusta asti, kun rupesin kääntää tuota, päätin että toi kuva täytyy saada kanteen.”

Kari Aronpuron kädessä on kaunis kirjajaksilö, **W.G. Sebaldin** (1944–2001) klassikon *Nach der Natur* suomennos Luonnon mukaan (Palladium-kirjat & ntamo, 2022). Sen kannessa on Aronpuron edesmenneen puolison **Marra Lammen** sekatekniikalla tehty maalaus *Vihreä* (2009). Originaali on seinällä kirjailijan keittiössä.

Aronpuro sai käännöksen valmiiksi jo 2014, mutta englantilainen agentti ei antanut sille käännöslupaa. Se heltisi vasta kun projektiin värvättiin ntamon lisäksi teiskolainen Palladium. ”Rupesin tosissaan epäilemään, ettei se tarvepaino (*books on demand*) sovi sille agentille. Muistin että Jyskyhän (kustantaja, kääntäjä **J.K. Ihalainen**) on vanhanaikainen kirjapainaja, joka tekee painoksia. Sanoin että hae sinä sille oikeuksia, niin heti tuli oikeus.”

Aronpuro tähdentää olevansa kirjastonhoitaja, joka on nähnyt kymmeniä tuhansia kirjoja, mutta ei muista kahta kustantajaa samalla kirjalla. Itse prosessi oli sinänsä helppo. ”Me **Jarkon** (**Tuusvuori**) kanssa keväällä luettiin tämä läpi, parannettiin muutamia kohtia. Jarkkohan osaa saksaa, kun se on väitellyt Nietzschestä - on Saksan kielen ja kulttuurin erikoistuntija.”

Laki edellyttää kustannusyhtiön (ntamo) omistajan vaihtuessa liikkeenluovutuspyytäkirjaa. ”Siinä asiakirjassa mainitaan Aronpuron osalta (**Ezra**) **Poundin** cantojen käännös ja Sebaldin Luonnon mukaan käännös. Se liikkeenluovutuskirja on näitten osalta siis toteutunut.”

”**Tossa se** on, olen tehnyt sellaista nuottiluetteloa, huomautusluetteloa,” Aronpuro vastaa kysymykseen meneillään olevasta käännöstyöstään. Kirjahyllystä löytyy siisti paperinippu ja päällimmäisenä lepää kansi, josta on kuulemma olemassa ”raikkaampiakin kopioita.”

Siinä lukee: Paul Van Ostajien, Miehitetty kaupunki ja muita runoja.

Alkuteos on ilmestynyt vuonna 1921. Marra Lammen *Runopuutarha* piti tehdä Hatan-

Kari Aronpuro kädessään Miehitetyn kaupungin kansi.

Matkalla miehitettyyn kaupunkiin

pään Arboretumiin. Asiasta oli jo päätös valtuustosta. Se kuitenkin hylättiin ja tilalle tehtiin Kivikirjasto keskustaan. ”Marran sairaudet alkoivat oikeastaan tästä, se oli sille niin suuri pettymys. Se teki paljon kuvia siihen. Tämä on se pohjapiirustus,” Aronpuro viittaa kannen kuvaan.

Hän näyttää Miehitetyn kaupungin englantilaista käännöstä vuodelta 2016 ja perään saksaksi käännettä versiota, jossa alkuteksti on vasemmalla puolen aukeamaa ja käännös oikealla. ”Tämä on ihan fiasko. Tärkeätä on, että tässä on yli kymmenen erilaista fonttia. Tähän on merkitty vielä sivunumerot, mitä ei ole alkuteoksessa,” Aronpuro lyttää saksalaisen version. Brittiversion saa kiitoksen: ”Tämä on tehty huolellisesti ja uskollisesti.”

”Täytyisi löytää joku, joka osaa tehdä nämä sivut. Leipätekstin tiedän, se on 10 pisteen *caslonia*. Sekin on vanhaa ja täältä sitä ei löydä,” Aronpuro sanoo läppäriään taputtaen. ”Verkostahan saa mitä tahansa fonttia, se vaan maksaa.”

”Mulla ei ole mihinkään kiirettä, ei edes hautaan”, Aronpuro tokaisee kuivasti kysymykseen aikataulusta. ”Sinne päin ollaan menossa. Ensi vuonna tai 2024 kuitenkin.”

Fonttien suhteen on ryhdytty vasta miettimään. Ensimmäinen raakaversio käännöksestä lähti Jarkolle toissa viikolla.

”Se on suuri klassikko,” hän sanoo vielä kirjasta.

Kari Aronpuro kaivaa puhelimesta kuvan vaimonsa hautakivestä. ”Noin kauniin kiven teki **Pirjetta** (**Brander**). Hautakivi on siro kahdeksankulmio.” Hän näyttää kuvaa myös kiven takasivusta. ”Tämä on Kalevankankaalla ihan siinä keskellä. Pääportti on tuolla. Kun tästä menee parikymmentä metriä, Lauri Viidan hauta on tässä.”

Kustantaja Jarkko Tuusvuoren mukaan Aronpuron Hans Magnus Enzensbergerin Mausoleumi (ntamo 2013) on ensimmäinen kokonainen saksankielisen runoteoksen suomennos sodan jälkeen. Sebald-suomennos puolestaan toinen.

Klubin puheenjohtaja Pasi-Heikki Rannisto kukitti ravintolapäällikkö Nina Ranteen.

Klubin uusi aika

Tampereen Suomalaisen Klubin ravintolassa alkoi uusi ajanlasku maanantaina 5. syyskuuta. Ulkopuolisten lounasasiakkaiden rinnalla uuden ravintoloitsijan lounaspöydän korkkasivat ruutiukot.

Uusi ravintolayhtiö on Tamresta Oy, jolla on toimipiste myös Kaupin Urheilukeskuksessa sekä Cafe Herkkuhetki Orivedellä, joka tuottaa jatkossa kaikki klubin makeat ja suolaiset leipomotuotteet.

Ravintoloitsija tiimeineen kertoi mietteistään klubilla vain pari päivää ennen h-hetkeä. Tunnelma oli hyvä, vaikka valmisteluai-ka oli hyvin lyhyt ja kiire painoi niskassa.

”Tosi hyvät mietteet, kyllä me ollaan innolla lähdössä tähän,” vakuutti ravintoloitsija **Reima Wiskari**. ”Olemme valmistautuneet hyvin ja odotamme maanantaita hyvillä mielin.”

”Tehdään jotain vähän erilaista, mutta niin että kuunnellaan myös klubilaisia, asia-

kaskuntaa ja eri asiakasryhmiä, jotka täällä käyvät. Me haluaisimme myös kehittää yhteistoimintaa klubin ja ravintolan välillä. Se on meidän tarkoituksemme.”

Wiskari korostaa, ettei heillä ole halua sanella, vaan tehdä asioita kuunnellen, nästisti. Ravintolapäällikkö on läsnä päivittäin ja hän lupaa itsekin olla paljon läsnä.

”Meillä on tällä hetkellä kaksi muuta paikkaa, toinen tuossa Kaupissa ja Orivedellä Cafe Herkkuhetki. Sieltä tulee jatkossa tänne kaikki suolaiset ja makeat tuotteet. Kakkua ja saa jatkossa tilattuina mukaan. Tietysti

joulunaikaan ihmiset varmaan mieluusti tilaavatkin niin ruokaa kuin makeita. Kaikki löytyy täältä, pullat, sämpylät, makeat kakut.”

”Kauppi on vähän erityyppinen paikka, lounaspaikka urheilukeskuksen yhteydessä. Siellä järjestetään isoja tapahtumia,” Wiskari jatkoi. ”Meillä on aika kattava toiminta tällä hetkellä. Erilaisuutta paljon.”

TÄLLÄ HETKELLÄ klubin vieressä toimii useampi lounasravintola. Se ei kuitenkaan huoleta. ”Monta paikkaa, mutta ei tämän tyyppistä,” Wiskari korosti. ”Me teemme pitkälti alusta

loppuun ruuan, mutta emme tee prosessoitua ruokaa. Eikös näin Petri?”

”Se on lähtökohta kyllä,” kuittasi keittiömestari **Petri Niemelä**. ”Täällä saa kunnon ruokaa, oikeata ruokaa,” Wiskari jatkaa. Hän korostaa heidän haluavan tuoda väriläiskän ruokailuun, ikään kuin prosessoidun ruuan vastakohtana. Kotimaisuus, suomalaisuus ovat avainsanoja, Wiskari kehui.

”Meillä on hyvät kokit täällä. Toivottavasti maanantaina lähtee sana leviämään nopeasti.”

”Jännä nähdä minkälainen se aloitus on maanantaina,” ravintolapäällikkö **Nina Ranne** pohti. ”Joillekin vakiokävijöille saattoi jäädä mielikuva, että ravintola lopettaa jossain vaiheessa, kun täällä oli laput, että ravintola lopettaa. Mutta katsotaan, miten se lähtee käyntiin. Sanaa saa levittää.”

Yritys aloitti silloin, kun korona alkoi, 2020. ”Siinä koeteltiin mies ja yritykset ja kaikki mahdolliset. Mutta pärjättiin kuitenkin. Jälkensä se jätti, mutta ei mitään isoja, on pärjätty kuitenkin ihan hyvin tällä hetkellä.”

Henkilökuntaa on haastattelun aikana noin 30, mutta Wiskari arvioi sen nousevan syksyn aikana kaikkiaan 40-50:een. Kaupissa on isoja tapahtumia, siellä täytyy olla henkilökuntaa. ”Tämähän on hyvä, nämä tukevat kaikki toisiaan. Suomalainen Klubikin hyötyy tästä tosi paljon.”

”**ALKURAJÄHDYS ON** tapahtunut,” hymähtää Ranne, ”planeetat ovat lähteneet liikkeelle ja etsivät omaa kiertorataansa. Keskiössä on Suomalainen Klubi ja että saadaan vaan järjestykseen nämä tapahtumat ja toiminnot, ymmärretään mitä täällä on tapahtunut aiemmin ja mitä tulee tapahtumaan tulevaisuudessa.”

”Ihan hyvässä hollissa, paljon on tilaisuuksia ja tapahtumia. Kokonaisuus on – ei nyt selvillä, mutta selkiintynyt aika paljon. Se on minun tehtäväalueeni, että olisi oikeat ruuat ja oikeat ihmiset oikeassa paikassa, tarjoilijat ja muuta vastaavaa. Keittiö huolehtii tarjottavasta, Reima huolehtii, että rahaliikenne sujuu ja tavaraa on myynnissä tuolla.”

Ranne tuli mukaan tavallaan talon sisältä, hän nimittäin oli töissä Kaupissa, missä Reima pitää ravintolaa, näki hänen työskentelevään ja tarjosi hänelle töitä klubilla.

”Suurin haaste on tämä aika tietysti, että mihin se menee. Koronasta on just selviytytty, tuleeko, toteutuuko uudestaan, ja mitä sota tekee. Elintarvikkeiden hinnat ovat nousseet ihan järkyttävästi. Se aiheuttaa taas paineen asiakkaalle nousseina hintoina. Sille me emme voi mitään, mutta yritetään joustaa niin paljon kuin voidaan”, Wiskari pohdiskelee.

”Kilpailua on ollut aina, se pitää huomioida, sitä pitää kunnioittaa. Meidän on tehtävä asiat mahdollisimman hyvin.”

Ravintoloitsija Reima Wiskari.

Keittiömestari Petri Niemelä.

Ensimmäinen asiakas oli Ruutiukkoihin tullut Timo Siukosaari. Häntä palveli Keijo Itkonen.

PETRI NIEMELÄ on kuullut ruutiukkojen harrastavan aina välillä läskisoosia. Hänen aikeissaan on tehdä heille täysin erilainen läskisoosi. Paljasjalkaisen tamperelaisen työhistoriassa ovat muiden muassa tamperelainen **Salud** sekä helsinkiläinen klassikkoravintola **Savoy**, joilla on vankka maine ravintolamaailmassa.

”Aion keittiömestarina kunnioittaa yli sata vuotta vanhan klubin toimintaa,” Petri sanoo. ”Tehdään perinteitä kunnioittaen, skandinaavista, suomalaista ruokaa.”

”Meidän on nyt pakko kehittää siihen rinnalle tai päälle turvaksi semmoinen haarniska, jotta me pystymme toimimaan niin, että sen ruuan valmistaminen perinteikkäästi on vastuullista ekologisesti ja kaikin puolin. Huomioidaan suomalaisen teeman kautta myös ihmiset, jotka tarvitsevat erikoisempaa ruokaa.”

”Päivitetään kuitenkin se kokonaispaketti. Ajatuksena on, että tulee hieno, tyylikäs salaattikylmäpöytä. Ajattelen, että me teemme salaattipöydästä semmoinen merkkituote meille.”

Niemelä aikoo kehittää salaattilounaan keiton kanssa, ei keittolounasta salaatin kanssa – salaatti edellä siis vuodenaajoista riippumatta. Lämpimään ruokaan on ideana löytää määrättyjä teemoja läheltä ja kaukaa. Tarkoitus ei ole myöskään tuoda klubi-illallisiin ”sopimatonta” sisältöä; pöydissä on valkoiset liinat, astiasto on valkoinen ja ruoka tarjoillaan juhllallisesti.

Lounaasta samoin kuin koko menusta on tarkoitus kehittää viikoittain kutsuva ja mielenkiintoinen.

”Joka kuukausi tehdään uudet,” Petri lisää. ”Hinnottelun kanssa koetetaan olla rationaalisia. Haastavaa on tänä päivänä saada illalliskokonaisuus sovitettua alle 30-35 euron, mutta koetetaan löytää sellainen vaihtoehto ja tuodaan niihin illallismenuihin enemmän sitä kansainvälistä henkeä.”

Vanhan pelipöydän ja Seppo Pitkäsen kertomus kuvaavat biljardipelin polveilevaakin matkaa klubin historiassa. Pelaaminen oli laantunut 1920-luvulla ja silloinen, pitkäaikainen puheenjohtaja, tehtailija **J.N. Salminen** viritteli kilpailutoimintaa 1931 muun muassa rahoittamalla kisoja ja järjestämällä palkintoja. Kilpailumuotoja tuolloin kehittämässä ollut **Uuno Alanen** ehti pelata vielä Pitkäsenkin aikaan, jolloin biljardi eli klubissa kukoistuskauttaan.

Seppo Pitkänen on tuonut pöydän kulmalle mapillisen huolella arkistoitua biljardikerhon historiaa; pedantti mies on tallettanut tarkasti kaikki tuon ajan pelitapahtumat, tositteet ja piirustukset.

”Tämä on klubin vanhimpia pöytiä. Tsaarin puusepät ovat rakentaneet sen 1865. Ainoa, joka siinä on alkuperäistä, on tämä runko alhaalla ja sitten tämä,” hän osoittaa pöydän päässä komeilevaa venäjänkielistä laattaa.

”Olin silloin biljarditoimikunnan puheenjohtaja. Todettiin, että pöytä on niin huonossa kunnossa, että se vaatisi perusteellisen remontin. **Unto Lehmusvirta** oli silloin puheenjohtajana ja totesi, että varoja ei ole Klubilla siihen laittaa. Oli kymmenien tuhansien remontti tulossa ja ajattelin sitten - vaikka hyvin paljon halvemmalla olisi saanut uuden pöydän - ettei sitä kyllä kärrätä täältä pois niin kauan kuin minä olen puheenjohtajana.”

Puheenjohtajan mandaattiin kuului silloin hallituspaikka. ”Unto lupasi, että viisi tonnia antaa klubi: Jos saatte sen kuntoon ja keräätte varoja ja löydätte, niin pankkaa se kuntoon.”

KLUBIN SATAVUOTISHISTORIAN kakkososassa (**Laila Halme**) kerrotaan klubin jäsenen **Aaretti Niemisen** pelastaneen pöydän Tampellan varastosta. Sen uskotaan olevan sama, jonka Tampereen Teknillinen seura lahjoitti klubille 1955. Koska se ei sopinut silloisiin tiloihin, se pantiin varastoon. Pienempi Kaisa-pöytä on saman lähteen mukaan peräisin tuntemattomasta kartanosta.

Seppo Pitkänen kertoo yksityiskohtaisesti, miten pöytä silloin purettiin osiin. Hienon rungon päällä on apurunko ja sen päällä 30-40 millia paksut kivet. Nykyisin siellä on liuskekivestä juuri tätä pöytää varten tehdyt kivet. Sitä varten hankittiin ison snooker-pöydän kivet, joista on leikkautettu täsmälleen sopivat kivet ammattifirmalla piirustusten mukaan.

”Ne vanhat kivet, jotka olivat marmoria, olivat ehjät. Marmori soveltuu huonosti – se on sellainen velto kivi, notkollaan aina – ja se täytyy tukea niin hyvin,” Pitkänen kertoo. ”Se oli aika pitkä se prosessi, vuoden puolen-

Seppo Pitkänen lyö vanhalta muistilta kolmen vallin karalyönnin.

Klubin vanhat biljardipöydät

Biljardi on aina ollut tärkeä osa Tampereen Suomalaista Klubia. Sen historia tiivistyy biljardisalin kahdessa vanhassa ja arvokkaassa Kaisa-pöydässä, joista toisen ovat rakentaneet tsaarin puusepät jo 1865.

Sen kunnostivat aikoinaan biljardikerhon silloinen vetäjä **Seppo Pitkänen** ja nykyisin kerhosta vastaava veljensä **Veijo** – käytännössä täysin omatoimisesti.

toista mittainen. En muista tarkkaan, kun se suunniteltiin ensin ja rahoitusta hommattiin yksityisiltä. Minä hommasin vähän sieltä ja täältä sitä rahaa ja vähän omistakin taskuista.”

”Mulla oli veljeni Veijon kanssa tämmöinen firma, Suomen Muuraustyö SMT Oy, se auttoi näissä hommissa. Tässä on piirustus niistä kivistä – Veijo sen piirustuksen on tehnyt. Veijo oli suunnittelujohtajana yrityksessä ja osasi piirtää koneella. Tämä piirros on valli-profilista ja se on piirtämäni. Siinä on käytetty lyijykynää ja vanhaa piirustustekniikkaa.”

Seppo Pitkänen sanoo, että pöydän peruskorjaaminen oli ”ei kauhean halpa, mutta ei niin kalliskaan.” **Pentti Saari** oli vaihtunut puheenjohtajaksi ja Unto oli jäänyt (1994) eläkkeelle. Hän lähetti heille jonkinlaisen yhteenvedon. ”Jotkut kustannukset piti tuoda julki ja jotkut ei. En muista tarkalleen. Monenlaista pulinaa.”

Historiikin mukaan kahteen vanhaan kaisapöytään olisi vaihdettu uudet verat vuonna 1989.

BILJARDISALIN PERÄKULMAN täyttää suuri snooker-pöytä. Sen hankkimiseenkaan klubilla ei ollut rahaa ja rahoitus jouduttiin hankkimaan keräyksellä. Historiateos kertoo Seppo Pitkäsen koonneen peräti 17 000 markkaa siihen. Vanhan pöydän myynti tasoitti kuluja lisää.

”Tuokin on vanha pöytä, venäläisten tekemä sekin,” Pitkänen osoittaa toista Kaisa-pöytää, joka perimätiedon mukaan on siis tullut jostakin kartanosta. ”Tämä on karapöytä nyt, tässä ei ole pusseja, mutta jos tämä keikautetaan akselinsa varassa ympäri, sieltä löytyy pussit. Karaa on yhden vallin karaa ja kolmen vallin karaa,” Pitkänen sanoo ja lyö malliksi kolmen vallin karalyönnin.

”Meillä oli hyvä joukkuehenki ja aina löytyi isänmaallisia firmoja, jotka löivät kättä taskuun, jos tarve vaati. Ei me koskaan pulassa oltu. Nyt näyttää tilanne olevan vähän toinen. Hyvinkin pienillä budjeteilla kaverit vetelevät,” Pitkänen toteaa.

Hän siirtyy näyttämään seinälle ripustettuja valokuvia: ”Tässä on voitettu Suomen mestaruuksia. Toisen ja kolmannenkin keran. Nämä hienot herrat olivat mun hyviä ystäviä. Edesmenneitä. Niemisen Aaretti ja Uno Alanen, joka kuoli satavuotiaana.”

”Se oli hyvin mukavaa aikaa. Tuo on hyvin arvokas pytty,” Pitkänen kertoo osoittaen yhteistoimintaklubien mestaruuspyttyä. ”Pohjanmiesten kerho Oulusta oli hankkinut tuon, sitä jahdattiin aina.”

Seppo Pitkänen mainitsee vielä puoli vuotta sitten kuolleen **Paavo Maanojan**, ja kertoo nauraen, että kun he pähkäilivät parinkymmenen vuoden takaisia, Uno Alanen muis-teli 60-70 vuotta vanhoja asioita.

”Ilmoitin puheenjohtajalle, että haluaisin pitää ne marmorilevyt korvauksena omasta

taloudellisesta panoksestani. Kukaan ei lyönyt hanttiin ja vein ne tuonne Kurun Graniittiin ja piirsin pyöreitä pöytiä. Ne leikkasivat ja hioivat ne pyöreiksi. Teetin jalvoja niihin ja lahjoitin yhden niistä muistaakseni Pentti Saarelle, yhden **Borgenströmin Jyrille** ja yksi niistä on mulla kotona.”

YHTEISTOIMINTAKLUBEILLE ON vuonna 1988 perustettu valtakunnallinen kattojärjestö. Seppo Pitkänen on voittanut yhteistoimintaklubien kaisapelin henkilökohtaisen Suomen mestaruuden kahdesti, 1978 ja 1994. Klubi on voittanut joukkuemestaruuden 1978 ja 1985.

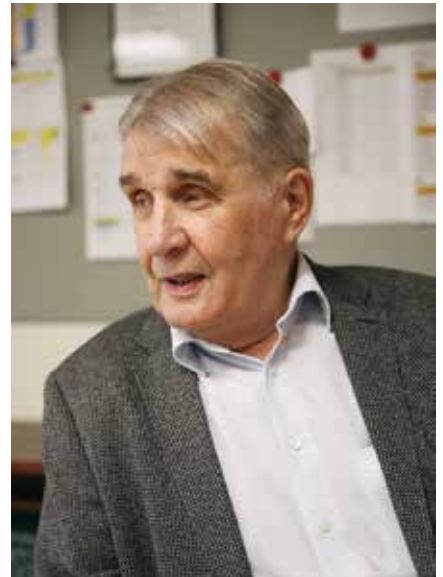
Satavuotisjuhliensa kunniaksi Tampereen Suomalainen Klubi sai järjestääkseen kaisapelin SM-kilpailut helmikuussa 1991 ja niihin osallistui peräti 19 joukkuetta. Pelialina käytettiin klubin juhlasalia, Marskin Salia, jossa oli neljä suurta pelipöytää. Klubin ykkösjoukkue sijoittui kisassa neljänneksi, kakkosjoukkue oli viides. Seppo Pitkänen sijoittui henkilökohtaisen kisan neljänneksi.

Nykyisin harvakseltaan pelaileva 75-vuotias eläkkeellä oleva liikemies arvelee olleensa klubissa nelisenkymmentä vuotta (klubihistorian perusteella ainakin vuodesta 1978, koska edusti silloin klubia SM-kisoissa).

”Aloitin biljardin luultavasti Tampereen kunnallisklubilla, joka oli Keskustori 5:ssä. Siellä oli paljon näyttelijöitä, **Laihon Pekat**, **Tirkkosen Harrit** ja monet muut. Sinne jotenkin ajauhin ja olin jäsenenä, mutta se ravintolan pitäjä oli petollinen, ei huolehtinut asioista ja meni konkurssiin koko klubi.”

”Sitten tulin tänne ensimmäiseksi näistä kolmesta tamperelaisesta, sitten Kauppaseuraan ja sitten Ammattiklubille sekä Helsingin Suomalaiselle Klubille. Asiakkaita vein jälkimmäiseen joskus lounaalle. Sitten kohteliaasti erosin, kun jäin eläkkeelle.”

Seppo Pitkänen arvelee olevansa Tampereen klubien historiassa ainoa, joka on myös

Seppo Pitkänen on tehnyt pitkän työuran yritysjoh-tajana.

Tallinnan kauppaseuran – 450-500 vuotta vanhan hansakauppiaitten killan – jäsen.” Sa-tuin kerran bisnesretkillä 20-30 vuotta sitten Tallinnan kaupunginjohtajan huoneeseen. Kysyi multa, että haluatko sinä liittyä tähän arvokkaaseen kerhoon. Vastasin että ilman muuta.”

Pitkänen kertoo katsoneensa myöhem-min matrikelista, että jäsenenä olivat silloin muun muassa **Pekka Herlin** ja **Aatos Erkkö**.

Seppo Pitkänen perusti oman yrityksen vuonna 1972. Se teki tulenkestäviä vuorauksia voimalaitoskattiloihin, paperitehtaisiin, sulattamoihin käyden kansainvälistä kauppaa Australiaa, Chileä ja Taiwania myöten. Sinne hän teki 35-40 bisnesmatkaa. Työntekijöitä oli enimmillään 80. Hän myi yrityksen pääomasijoittajille 2004 ja jatkoi varatoimitus-johtajana vielä kymmenen vuotta, kunnes jäi eläkkeelle 68-vuotiaana.

Kaisa (=Karoliina), Kara (=Carambole) ja snooker ovat biljardi

Etualalla biljardisalin vanha karapöytä, ylhäällä snooker-pöytä.

Kristian Krokfors palasi

Tampereen taidemuseon infossa seisoivat rinnakkain Vuoden nuori taiteilija 1985 **Kristian Krokfors** sekä sarjan 37:s eli kuvanveistäjä **Emma Jääskeläinen**, Vuoden nuori taiteilija 2022.

Krokforsin näyttely kantaa osuvaa nimeä *Forever Young*, Jääskeläisen komea veistosnäyttely yhtä osuvasti *At Her Fingertips*. Vaasaan siirtyneet näyttelyt rakentavat historiallista kaarta taidemuseon kolmeen kerrokseen.

Leikkimielisen arvonimen Kristian Ensimmäinen saanut Kristian Krokfors (s.1952) palasi elokuussa näyttelyynsä. Hän kertoi olevansa helpottunut, kun näyttelyn pystytys avajaisineen oli takanapäin, samoin huoli kokonaisuudesta sekä itse näyttelystä. Hän oli myös tyytyväinen omien töidensä ripustukseen.

”Kaikin puolin tyytyväinen ja helpottunut olo.”

Kokenut kuvataiteilija sanoo, että pitkästä, yli 40 vuoden kokemuksesta huolimatta näyttelyn pystyttäminen aina huolettaa ja melkein ahdistaa tarkkana tunnettua miestä. Mutta museolta hän kehuu saaneensa hyvää apua. Näyttelyn tavallisesta poikkeavaa asetelmaakin hän piti hyvänä.

”Olenhan minä tietysti aina täällä käynyt, mutta en ole tässä mielessä ollut näkyvästi esillä. Kaikin puolin kiva ja minä olen nyt sopeutunut siihen, että minä olen se eka,” Kristian Krokfors naureskelee. ”Sitä en pääse pakoon. Olen huomannut, että aika usein mainitaan, kun tulee uusi vuoden nuori taiteilija- juttu. Sehän on hyvä vaan, että nimi tulee esille.”

”**SILLOINHAN OLI** hyvin vaikea nähdä, että miten pitkään tämä jatkuu”, hän pohtii. ”Minä sanon kyllä, että hyvä brändi on tullut. Siinä mielessä ei tarte hävetä.”

Mitä tämä kaikki on sinulle itsellesi antanut?

”Kyllähän siinä sai aikamoisen julkisuuden, johon ei ollut tottunut. Silloin se yllätti ja vähän välillä jopa ahdistikin, mutta kaiken sopeutuu. Ja onhan tämä kaikki plus-

salle jäänyt siinä mielessä, että se näkyvyys ja tunnettuus, mikä siitä tuli ja varsinkin se taloudellinen merkitys, että ura lähti hyvin käyntiin,” Krokfors puntaroi.

Hän sanoo sen jälkeen aina seuranneensa Vnt-valintoja. ”Olenhan minä aina katsonut. Kyllä se on silleen, että on jäänyt osaksi tätä juttua.”

”Suurin osa on varmaan ollut oikeita valintoja. En pystyisi sillä tavalla nimeämään yhtään huonoa valintaa. Mutta ihmisten urat menevät eri tavoin. Kyllä minun mielestäni tänne on osattu valita hyviä tekijöitä, niin kuin Emma Jääskeläinenkin (s. 1988) tässä on oikein hyvä tekijä.”

Tampereelta molemmat mainitut näyttelyt siirtyivät Vaasaan Kuntsin modernin taiteen museoon, joka nykyisin on taidemuseon partneri Vnt-näyttelyissä. Sitä ennen näyttelyt jatkoivat useita vuosia Tampereelta Turkuun Aboa Vetus Ars Nova-museoon. Krokforsilla itsellään on syksyn mittaan vielä näyttely juuri Turussa kollegansa **Risto Suomen** kanssa.

TAMPEREEN NUORKAUPPAKAMARIN ideasta maailmaan pyrähtäneestä tapahtumasta on kasvanut instituutio, joka on ottanut paikkansa suomalaisessa taidekentässä. Moni valittu on myös valintakriteereiden mukaisesti menestynyt kansainvälisesti.

Vuoden 1990 palkituista taiteen akateemikko **Eija-Liisa Ahtila** voitti viime talvena Suomen suurimman taidepalkinnon Ars Fennican. Vuotta varhemmin valittiin taidemalari **Mari Rantanen**, josta tuli pitkäksi aikaa Ruotsin kuninkaallisen taideakatemian professori. Taidemaalari **Markus Konttinen** (1991) puolestaan johti Taideyliopiston Ku-

vataideakatemiaa rehtorina ja dekaanina.

Valokuvaaja **Esko Männikkö** (1995), taidemaalari **Osmo Rauhala** (1992) tai kuvanveistäjä **Kim Simonsson** (2004) ovat menestyneet kansainvälisesti, framilla ovat viime vuosina hyvin olleet esimerkiksi myös taidemaalari **Viggo Wallensköld** (2005), **Reima Nevalainen** (2016) ja **Nanna Susi** (2000) tai parhaillaan Himmelblausissa installaatioillaan hurmaava **Jarno Vesala** (2013).

Tärkeintä on nostaa esille vuosittain lupava, hieman jo omaa uraa taidekoulun jälkeen luonut suomalainen taiteilija suuremman yleisön sekä taidekentän tietoisuuteen, korostaa Kiasman johtaja **Leevi Haapala**.

”Toivottavasti tulevaisuudessa myös voimme valita Suomessa työskentelevän ja täällä elävän taiteilijan, jolla ei ole vielä kansalaisuutta, mutta selvästi on mukana rakentamassa tulevaisuutta ja siitä käytävää keskustelua taiteen kautta Suomessa”, Haapala pohtii. ”Tämä vaatii pienen muutoksen palkinnon sääntöihin.”

”Vuoden nuori taiteilija on jo oma odotettu näyttelyinstituutiossa suomalaisessa kuvataidekentässä.

Kun katsoo kunniaakasta taiteilijalistaa, voi todeta, että valinnalla on ollut vaikutusta. Tapahtumalla on historia, valinnat ovat luoneet hyvän urapolun, josta ponnistaa ja ne ovat saaneet eri keräilijät ja museot hankkimaan valitun taiteilijan teoksia kokoelmiinsa,” Haapala muistuttaa.

”Samalla se kannustaa nuoria taiteilijoita ympäri Suomen kehittämään tekemistään. Raati pyrkii valitsemaan eri taidemuotoja edustavan taiteilijan eri vuosina, joten taidekenttää seurataan laajasti.”

KRISTIAN
KROKFORS

Forever Young

”Valintatoimikunnat ovat tehneet hyvää työtä ja taiteilijavalinnat ovat usein olleet yllättäviä. Ehkä valitut taiteilijat ovat nykyisin hieman kypsempiä ja valmiimpia taiteilijoina,” miettii puolestaan taidemuseon entinen näyttelypäälikkö **Tapani Pennanen**, joka tällä hetkellä vetää määrääkäsena koko taidemuseota. Hän kuratoi Kristian Krokforsin tuoreen näyttelyn.

”Valintatoimikuntien työ on myös helpottunut internetin myötä. Tietoa on helpompi löytää”, Pennanen tähdentää. ”VNT-tapahtuma on vakiinnuttanut roolinsa nuoren taiteen esiintuojana. Vuoden nuoria taiteilijoitahan valitaan muiltakin taiteen alueilta. VNT on näistä kuitenkin pitkäikäisin.”

”**TOISENA ASIANA** on työmahdollisuuden ja näkyvyyden tarjoaminen taiteilijalle ratkaisevasa hetkessä uralla. Valinta mahdollistaa vuoden intensiivisen työskentelyn ja rahallisen tuen sinä aikana, josta tuloksena on kuratoitu näyttelykokonaisuus, mikä nähdään kahdessa paikassa Suomessa sekä taiteilijan tuotantoa esittelevän kirja,” Leevi Haapala summaa.

”Olen ollut vuodesta 2012 valintaraadissa ja erityisesti mieleen jääneitä näyttelyitä ovat olleet taiteilijapari **nabb & teeri, Ville Andersson, J.A. Juvani, Nastja-Säde Rönkkö** ja toki tämän vuoden taiteilija Emma Jääskeläinen. Toisista näyttelyistä muistaa valintaprosessin, joistakin taiteilijan henkilönä ja joistakin näyttelyn ja sen luoman keskustelun.”

Tapani Pennanen on ollut toteuttamassa VNT-näyttelyitä vuodesta 1988, jolloin esiteltiin **Outi Kirveen** taidetta aina vuoteen 2020, jolloin museon täytti **Aapo Huhdan** tuotanto. ”Kaikkien kanssa on ollut mukava tehdä yhteistyötä, mieleen ei ole jäänyt yhtään hankalaa tapausta tai tilannetta.”

Leevi Haapalan mielestä tapahtuman merkitystä kaupungille kannattaa kysyä tamperealaisilta itseltään. Itse hän näkee Vnt-valinnan ja näyttelykonseptin vahvistavan kuvaa Tampereesta kuvataidekaupunkina ja toisaalta näyttävän kiinnostusta nuoriin lupauksiin.

”Uskon, että sillä on ollut osaltaan vaikutus siihen, että kaupungissa ollaan valmiit satsaamaan kahteen uuteen taidemuseorakennukseen. Samalla vuosittainen palkinto ja näyttely kertovat kaupunkilaisille, että kuvataide on ajankohtaista ja keskustelun keskiössä,” sanoo Haapala.

”Se on tuonut Tampereelle uusia kuvataiteen tuulia ja esitellyt usein ensimmäisenä uusia tekemisen tapoja,” Tapani Pennanen puolestaan näkee. ”Se on tärkeä brändi Tampereen taidemuseolle.”

Forever Young ja At Her Fingertips Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa 1.10.2022–29.1.2023.
Kirjoittajan Kristian Krokforsista aikoinaan tekemä videohaastattelu löytyy osoitteesta (1491) Kristian Krokfors – Vuoden nuori taiteilija 1985 - YouTube.

Vanhin ja nuorin, Kristian Krokfors ja Emma Jääskeläinen.

Vuoden nuori taiteilija

1985	Kristian Krokfors (Kari Cavén, Tero Laaksonen, Taisto Rauta).	1999	Janne Kaitala, Jukka Korkeila, Janne Räisänen.
1986	Tero Laaksonen (Martti Aiha, Chris af Enehjelm, Kuutti Lavonen, Tapani Mikkonen).	2000	Nanna Susi.
1987	Radoslaw Gryta (Pekka Kauhanen, Tuula Lehtinen, Harri Leppänen, Teemu Saukkonen).	2001	Tülay Shakir.
1988	Outi Kirves (Marikki Hakola, Marja Kanervo).	2002	Ulrika Ferm.
1989	Mari Rantanen (Anita Jensen, Jan-Erik Andersson).	2003	Samu Raatikainen.
1990	Eija-Liisa Ahtila (Maria Ruotsala, Jarmo Kurki).	2004	Kim Simonsson.
1991	Markus Konttinen.	2005	Viggo Wallensköld.
1992	Osmo Rauhala.	2006	Heta Kuchka.
1993	Paavo Rabinä.	2007	Hans-Christian Berg.
1994	Susanne Gottberg.	2008	Samuli Heimonen.
1995	Esko Männikkö.	2009	Hannu Karjalainen.
1996	Kaisu Koivisto.	2010	Anni Leppälä.
1997	Tommi Grönlund-Petteri Nisunen.	2011	Anna Tuori.
1998	Frank Kappas.	2012	Ari Pelkonen.
		2013	Jarno Vesala.
		2014	Nabb+Teeri (Janne Nabb & Maria Teeri).
		2015	Ville Andersson.
		2016	Reima Nevalainen.
		2017	Tiina Pyykinen.
		2018	J.A. Juvani.
		2019	Nastja Säde Rönkkö.
		2020	Aapo Huhta.
		2021	Joel Slotte.
		2022	Emma Jääskeläinen.

(suluissa stipendiaatit)

*Tervetuloa Tampereen
Suomalaisen Klubin
sinivalkoiseen vuosigaalaan
18.11.2022 klo 18.00*

Tervetuliaismaljat kohottavat Klubin puheenjohtaja Pasi-Heikki Rannisto sekä Klubinaisten puheenjohtaja Heidi Keso.

Illan musiikista vastaa HT Swing Band johtajanaan saksofonisti Hannu Timmerbacka.

Ravintola Lilian Gaalamenun on loihtinut keittiömestari Petri Niemelä.

Illalliskortit, 68€ ja ilmoittautuminen sekä lisätietoja Klubin tapahtumakalenterissa.

**Tervetuloa
Tampereen Suomalaisen Klubin
Itsenäisyyspäivän juhlalounaalle
tiistaina 6.12.2022 kello 13.00**

**Pöytävaraukset ja lisätietoja
Ravintola Lilia
ravintola@ravintolalilia.fi
www-sivut: ravintolalilia.fi**

Tampereen Suomalainen Klubi
– suomalaisuuden puolesta

Klassillinen lyseo täytti 120 vuotta

Tampereen Klassillinen lyseo täytti 120 vuotta jo viime vuonna, mutta pääsee koronan takia juhlimaan vasta nyt. Syyskuussa 1901 rinnakkaisosastona aloittaneen oppilaitoksen historia on komea.

Nykyisin se on 650 oppilaan ja noin 40 opettajan vahvuudella toimiva lukio. Vanhassa latinakoulussa on matkan varrella toiminut myös peruskoulu.

Syksyllä 1907 valmistunut vanha päärakennus ei ole ollut oikeastaan koskaan uhattuna, kirjoitti **Uolevi Itkonen** (Clasu ja Tampere, 2001). Itse koulu sekä sen suojissa annettu latinan opetus sen sijaan on ollut pariinkin kertaan vaarassa.

”Tampereen Klassillisen lyseon kohdalla pätee vanha viisaus: *Per aspera ad astra*, Vaikeuksien kautta voittoon. Koulun syntyhistoria oli tuskaisa. Ruotsinmieliset tekivät parhaansa estääkseen oppilaitoksen perustamisen. Taistelu oli pitkä, mutta sitkeys palkittiin. Clasu raivasi määrätietoisesti oikeutuksen olemassaololleen.”

Pitkän kiistelön jälkeen keisari Nikolai II päätöksellä reaaliylyseon yhteyteen perustettiin klassillinen rinnakkaisosasto, jota laajennettiin luokka kerrallaan neliluokkaiseksi. Toimintansa se aloitti siis syyskuun 1. päivänä 1901.

Vuonna 1902 klassillinen osasto muuttui vuokratiloihin Puutarhakadulle. Vuonna 1903 saatiin asetus klassillisen lyseon perustamisesta ja vuonna 1904 koulu siirtyi nykyisen Kustaa Hiekan säätiön paikalla sijainneeseen taloon. Vuonna 1907 valmistui arkkitehti **Johan Jacob (Jac) Ahrenbergin** suunnittelema jyrävä koulurakennus. Ensimmäiset kymmenen ylioppilasta lakitettiin toukokuussa 1909.

Vuonna 1973 koulu muuttui yhteislyseoksi.

KOULUN ENSIMMÄINEN vakituinen opettaja ja rehtori oli monipuolinen kielimies, filosofian tohtori **Kaarle Kustaa Jaakkola**, joka siirtyi Tampereelle Porin Lyseosta. Hän hoiti aluksi latinan ja suomen kielen kollegan virkaa. Rehtoriksi hänet määrättiin lukuvuoden 1905-06 alusta. Vuoteen 1926 kestäneen uransa aikana hän ehti opettaa latinaa, kreikkaa, saksaa, ranskaa, ruotsia ja suomea.

Uolevi Itkonen kuvaa lyseon ensimmäistä rehtoria älykkääksi ja värikkääksi persoonallisuudeksi ja lainaa Tampereen historian III osan kirjoittaja professori **Eino Jutikkalaa**, jonka mukaan ”hän oli silloisen koulumailman malliin originelli tyyppi.” Klassikon pojille hän oli ”Äijä.”

Jaakkolan periaatteiden kulmakiviä olivat Itkosen mukaan suomalaisuus, klassisuus ja uskonnollisuus. Nämä elämänarvot hän kirjoitutti koulun etelä- ja pohjoissivujen seinäpaneeliin. Pirkkalassa syntynyt koulumies toimi myös Tampereen Suomalaisen Klubin esimiehenä (1905-08 ja 1919-20) sekä seurakuntaelämässä. Hän oli jäsenenä peräti neljässä kirkolliskokouksessa.

Historia toistaa sikäli itseään, että Tampereen Suomalaisen Klubin nykyinen esimies, filosofian tohtori **Mikko Turunen** työskentelee lukiossa lehtorina. Äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori on ollut clasulainen vuodesta 1996 lähtien.

”Kouluhan oli jo silloin ollut aika pitkään olemassa ja tämä hieno päärakennus, missä olemme nyt, niin sehän oli peruskoulun puolella ja tuo kenkälaatikon näköinen, deedeääräläistä herkkyyttä viestivä uuspouli, joka 1960-luvulla tuli, se oli ainoastaan lukio. Siellä oli myös teknisen työn tiloja, terveydenhoitajat ja muut. Silloin täällä oli sisäänotto 107:ää lukiolla ja saman verran ehkä peruskoululla ja nämä olivat erilliset rakennukset,” Turunen kertoo.

”Sitten myöhemmin tuohon tuli yhdyskätävä ja sitä ennen yhdistettiin rakennukset. Yläaste lähti muualle ja tämä koko tontti on nyt lukion käytössä, 650 opiskelijalla mennään.”

Tampereella oli tahto, että 300 oppilaan lukiot pyritään vähintään tuplaamaan kooltaan – viimeisimpänä esimerkkinään Hervantaan syntynvä 1100 opiskelijan yksikkö. ”Apulaiskaupunginjohtaja **Lasse Eskonen**, joka ei tykännyt, että vastustettiin suuria yksiköitä, veti kortin, että Pekingissä on jopa 10 000 opiskelijan lukioita,” Mikko Turunen virnistää.

MIKKO TURUNEN MUISTUTTA koulun aloittaneen jo tsaarinaikana. Sen muistona on aika paljon sen aikaisia opetustauluja ja venäjänkielisiä oppikirjoja sekä arkkitehtuuri, joka on synkronoitu yhteen viereisen tuomiokirkon kanssa.

”Täällähän ihan selvästi tuntee sen, että on sellaisessa historiallisessa jatkumossa mukana, jotka ovat oman ja lähipiirin kokemushorisontin takana,” hän sanoo. ”Toisaalta kun on jonkin aikaa täällä ollut, näkee sen muutoksen; kun tulin tänne tämä oli liitutaulu- ja piirtoheitinkoulu, nyt tämä on älytaulujen, videotyökalujen ja kannettavien koulu.”

”Murros tulee hyvin voimakkaasti ja se näkyy interiööriässä, tässä kun on kaksi remonttia tehty, 1970-luvun lopulla ja 2010-luvun puolivälissä, jossa näitä sisätiloja on päivitetty ja muovattu uudelleen ja jopa niin, että aiemmin piilossa olleita maalauksia ja muuta on palautettu jälleen näkyviin. Eli siinä mielessä kehitys on mennyt monella tavalla eteenpäin ja niin myös vanha historia nousee uudella tavalla esille niin kuin sen kuuluukin nousta.”

”Tontin ympärillä on tuommoinen kam-mottava panssariverkkoaita, niin se vedetään matalaksi ja sitten, kun teräksen maailmanmarkkinahinta laskee, niin siihen tulee tämän rakennuksen muotokielellä paremmin sopiva aita ja pieni kaupunkiniitty, jolloin palautetaan vanhoissakin kuvissa ollutta ajatusta avarasta ympäristöstä. On ajateltu niin että se ei ole mikä tahansa aita vaan aita, joka käy keskustelua vanhan rakennuksen muodon kanssa.”

MIKKO TURUNEN kierrättää pitkin oppilaitosta esitellen tiloja karsserista aina juhla-aulaan, missä yhtä seinustaa koristavat Pro Patria-työkalut. Omansa ovat saaneet neljä lyseon kasvattia, jotka on nimetty Mannerheim-ristinritareiksi: Everstiluutnantti Kaarlo Kustaa Kari, lentomestari Unto Johannes Oksala, kenraalimajuri Kustaa Anders Tapola ja luutnantti Timo Joel Koivu.

Koulun seiniä koristavat iskulauseet ovat syntyneet rehtori K. Jaakkolan toimeksiantosta. Seiniltä löytyy myös antiikin taiteen symbolisia kuvia.

Vuonna 2008 paljastettiin rautatieasemalla muistolaatta rautateiden virkamiehelle, sittemmin klassillisen lyseon rehtorille Eino Lähteenmäelle, joka nokkeluudellaan pelasti 1918 Mannerheimin hengen. Lokakuussa 2016 paljastettiin koulun ulkoseinään kiinnitetty reliefi peruskoulun isälle, ministeri R.H. Oittiselle, joka pääsi ylioppilaaksi koulusta 1931. Molemmat on suunnitellut graafikko Pertti Ollikka.

Clasun entisten, nimekkäiden oppilaiden joukko on huomattava. Kirjailijoista mainitaan aina ensimmäisenä Lauri Viita, joka Orjan laulun lyriikassa purki clasulaisten tunteja, mutta myöskin talvisodan runoilija Yrjö Jylhä sekä Hannu Salama. Musiikkimiehistä Toivo Kärki, Rauno Lehtinen ja Kari Kuuva ovat ehkä nimekkäimmät, lukuisista muista kulttuuripersoonista voi mainita vaikkapa Juhani Riekkolan, Veikko Kerttulan, Jyrki

Mikko Turunen näyttää koulun vanhaa kirja-ainetta: Snorri Sturlusonin ”Norjan kuningassaagit” ajalta 1100–1200. Kirjasta on tehty sidottu kappale vain koulua varten omalla nimiölehdellä.

Hämäläisen, Jussi Kylätaskun, Raoul Palmgrenin, Seppo Jokisen, Vesa Vierikon. Myös Erkki Napoleon Lindfors ja sittemmin Tampereen Klassikot ry:n puheenjohtaja piispa Juha Pihkala ovat koulun oppilaita.

Mikä Mikko Turusen mielestä on legendaariseksi mainostettu Clasun henki?

”Luulen, että se johtuu siitä, että tänne haakeutuu ja myös valikoituu sellaisia henkilöitä, jotka ovat keskenään aika samantyyppisiä. Heillä on samanlaisia intressejä ja kiinnostuksen kohteita, ehkä samanlainen suhtautuminen ja asennoituminen koulunkäyntiin. He löytävät aika nopeasti ystäviä ja samanhenkisiä ajattelijoita ja sehan tietysti tekee siitä koulunkäynnistä mielekkäämpää, koska on yhteinen ponnistus ja meidän asiamme.”

”Noillahan on Clasu-paitoja, jotka on nostettu 1950-luvulta uudelleen, Clasun historia on monella lailla esillä ja 120-vuotisjuhliin kun kyseltiin ketkä haluavat auttaa, niin täällä oltiin heti suunnittelemassa omia musiikkiesityksiä ja vastaavia. He ovat myös tuottamassa tänne asioita ja haluavat olla tässä osana, eikä niin että vain koulu jakaa heille jotakin.”

”Se henki on ehkä enemmän mentaliteetin asia.”

Lähteet: Uolevi Itkonen: Clasu ja Tampere, Tampereen Klassikot ry 2001, Pasi Takala (toim.): CLASU – Elämän paalupaikalla, Tampereen Klassikot ry, 2020, Jaakko Nurmesniemi: CLASU IN TAMPERE Quu Oy Kirjankustannus, 2009.

Tuomiokirkko, koulun alkuperäinen päärakennus sekä viimeksi valmistunut lisärakennus, nykyinen pääsisäänkäynti.

Koulun ulkoseinään on kiinnitetty reliefi peruskoulun isälle, ministeri R.H. Oittiselle.

Vanha kateederi on palanut takaisin kotiinsa Tampereen koulumuseosta.

*Tampereen Klassillinen
lyseo viettää
120-vuotisjuhliaan
12.11.*

Mikko Turunen
Esimies

Lusikkajoen perilliset

Toisinaan jokin kaunokirjallinen teos synnyttää samalla rakenneidealla toteutettujen kertomusten joukon, joka usein nimetään alkuperäisen teoksen mukaan. Tunnetuin tällainen jatkumo ovat *robinsonaadit*, joissa Daniel Defoen *Robinson Crusoe*-teoksen (1719) mallin mukaan haaksirikvoudutaan ja selviydytään neuvokkuuden, ponnistelun ja innovatiivisen ajattelun avulla. Moderneissa versioissa voidaan rantautua vaikkapa vieraille planeetoille. *Roope Kruutinpojan* tultua suomeksi, alkoi meilläkin haaksirikkoutuminen Saimaan ja Päijänteen saariin, joista jostain syystä ei talvella osattu kävellä jäitä myöten pois.

Samankaltainen poikkeuksellisen kiinnostava ilmiö ovat Suomessakin erilaisia variaatioina saaneet *spooniadiit*. Taustalla on Edgar Lee Mastersin teos *Spoon River antologia* (1915). Kirja on erikoinen: se koostuu kuvitteellisen Spoon Riverin kaupungin hautausmaan hautakirjoituksista sekä niitä esittäivistä tai kommentoivista vainajien äänistä. Aluksi lyhyet runomuotoiset puheet tuntuvat irrallisilta ja hahmojen lukumäärä (yli 200) vaikeasti hallittavalta. Pian lukija kuitenkin huomaa, että nyt kuolleiden vaiheet ovat eläessä ristenneet eri tavoin, ja teoksesta alkaa piirtyä verkosto, jota yksittäiset hahmot eivät ole osanneet nähdä. Joku valehtelee, joku on elänyt vastoin parempaa tietoa ympäristöstään, joidenkin välillä on – karmiviakin – salaisuuksia. Vähitellen lukija osaa koota palapelin pikkukaupungin vaiheista ja sosiaalisesta todellisuudesta.

Sodanjälkeisessä Suomessa tuore käänös (Arvo Turtiainen 1947) motivoi luontevasti sankarivainajien asemoimisen vastaavaan kirjalliseen kehykseen. Varsin puhutteleva on Lasse Heikkilän *Balladi Ihantalasta – Säkeitä kesästä 1944*. Teoksessa on 26 Ihantalassa kaatuneen sotilaan tarina, mutta pääosin fiktiivisten hahmojen lisäksi on todellisia historiallisia henkilöitä, kuten Ihantalalan kirkonmäkeen kaatunut kenraali Einar Vihma, ja selvästi kirjallisia hahmotelmia, jotka viittaavat erilaisiin sanataiteen tyyppeihin. Heikkilän teoksen historia on kiinnostava sekin: käsikirjoituskokonaisuus löytyi yli 30 vuotta kirjailijan kuoleman jälkeen muistiinpanoista vuonna 1999, jolloin se julkaistiin ensimmäisen kerran. Toinen painos (2007) on sekin loppuunmyyty.

Toinen sankarivainajien ääniä samalla tekniikalla kaiuttava teos on toimittaja Jyrki Maunulan *Puheenvuoro kaatuneilla* (1981). Maunula on haastatellut satoja sotaan osallistuneita ja koostanut tarinoiden pohjalta kuvitteellisen pienen kunnan sankarihautausmaan 31 kaatuneen monologit. Teos voitti Jyväskylän kaupunginteatterin näytelmäkilpailun ilmestymisvuonnaan, ja sitä on esitetty säännöllisesti eri puolilla Suomea, viimeksi Hämeenlinnassa 2017. Puheenvuorot – niin SS-miehen kuin käpykaartilaisen – ovat voimakkaita, omaäänisiä ja syvällisiä viestejä tämän päivän suomalaisille.

Ehkä erikoisin ja oivaltavin suomalainen spooniadi on Miljoonasade-yhtyeestä tutun laulaja ja lauluntekijä Heikki Salon *Kynsilehto* (2001). Siinä kuolleet lemmikkieläimet kertovat vaiheistaan, eikä meistä ihmisistä piirry aina kovin imartelevaa kuvaa. Eläimet ovat taitavasti eritasoisia puhujia, ja onpa niillä oma ihmisille näkymätön maailmanselityksensä, puhtaan hampaan laki ja uskomus kosmisesta hevosesta. Salo säilyttää spooniadin muodon, mutta teos syvenee moniin suuntiin: filosofiaksi, huumoriksi ja ihmisen itsereflektioksi ulkopuolisen, ei-inhimillisen ymmärryksen kuvaamana.

Toki alkuperäinen Edgar Lee Mastersin teoskin kurottaa henkilökuvien ja sosiaalisen todellisuuden yli. Kirjan lopussa hautausmaan päällä kaikuvat äänet, jotka haastavat toisensa shakkipeliin. Vainajien leposijojen yllä unen ja ajan rajapinnassa väittelevät ja sieluja siirtelevät niin Jumala, Belsebub kuin kosmoksen voimat:

*”Veressä myrkkyy, sielussa voimaa
/ heikkoa lihaa tahto soimaa, /
köyhyyttä, rikkautta, syntype-
rää, / itkua, naurua taivaat
kerää. / Tässä te jälleen
verkkoni näätte / ihmis-
lapset, siihen jäätte.”*

Huoletonna suomalaista asumista ja omistamista

Suomalainen asunto-osakeyhtiö on ainutlaatuinen asumisen ja omistamisen malli.

Me Isännöinti Ilkka Saarinen Oy:ssä olemme suomalaisen asumisen paikallisia, tamperelaisia asiantuntijoita. Huolehdimme tarkasti kiinteistöihin sijoittamastasi varallisuudesta.

Asumis- ja käyttömukavuus paranevat, kulut pysyvät kurissa ja omaisuutesi on hyvissä käsissä, kun kokenut ja ammattitaitoinen porukkamme ottaa asiat hoitoonsa. Arvomaailmamme kulmakiviä ovat asukkaiden hyvinvointi, ajan tasalla olevat ammattitaito ja työvälineet sekä osaava, työssään viihtyvä henkilöstö.

Reilu ■ Ripeä ■ Pätevä

Ilkka ISÄNNÖINTI
Saarinen Oy

Insinöörinkatu 40 ■ 33720 Tampere ■ Puhelin (03) 3390 0100
asiakaspalvelu@iisoy.fi www.iisoy.fi

Hämeen Kaivin Oy

HYÖTYAJONEUVOT

- Kuorma-autot - Pakettiautot
- Maanrakennuskoneet
- Alan tarvikkeet

VARASTOSSA OLEVAT AUTOT JA KONEET:

www.lielahdenautokeskus.fi

MAAHANTUONTI, MYYNTI, VAIHTO JA HUOLTO

LUOTETTAVAA PALVELUA PITKÄAIKAISELLA KOKEMUKSELLA

LIELAHDEN AUTOKESKUS Oy

Turvesuonkatu 16 • 33400 TAMPERE

Puh 03-3465566 • 0400832856 • Fax : 03-3465245 • e-mail: mikko@lielahdenautokeskus.fi

KIRJAILIJA, JOKA OSAA PUHUA

Kirjailija **Päivi Alasalmi**, 56, on tuottelias: Romaaneja syntyy ainakin kirja per vuosi ja siinä sivussa paljon muutakin. Uravalinta oli selvä jo seitsenvuotiaana: ruutuvihon tarinan signeerauksessa lukee kirjailija.

Parhaillaan hän miekkailee ensimmäisen sotaromaaninsa kanssa. Hurja tarina kertoo isovihan aikaisesta kuulusta murhayöstä Hailuodossa, josta löytyy hänen omiakin juuriaan.

Tampereen Suomalaisen Klubin syntyhistoria saa Alasalmen harmittelemaan, ettei pyytänyt kustantajaa lähettämään viime syksynä Gummerukselta ilmestyneitä kirjaansa *Sudenraudat*, koska siinä puhutaan suomalaisuusaatteesta.

Tositapahtumiin perustuva kirja kertoo Turun seudun lapsensurmista 1880-luvulla; susi tai susipari söi 22 lasta. Ajankuvaan Alasalmi kertoo kirjoittaneensa suomalaisuusaatteen alkuaikojia; miten sudenmetstätyksestäkin tuli tavallaan kielipoliittinen kysymys, ei voitu kutsua venäläisiä *lukaaseja*, sudenulvoja avuksi, koska pidettiin kunnia-asiana, että suomalaiset miehet hoitavat ongelman itseksensä.

Metsästäjiä tuli toki Saksasta, Ruotsista ja Englannista saakka. Luentokeikkoja kirjan tiimoilta on riittänyt tähän syksyyn saakka, vaikka pahin mediakiima on jo laantunut.

PÄIVI ALASALMI ON erittäin tehokas. ”Tämä kyllä ihmetyttää minuakin. Vähän niin kuin nolottaakin pistää Facebookiin, että taas tuli yks kirja. Yksi hyvä naisystävä kysyi, että missä välissä sinä teet niitä, kun koko ajan saa onnitella,” Alasalmi naurahtaa.

Osaselitys on hänen mukaansa se, että esimerkiksi juuri ilmestyneen satukirjan ensimmäinen versio on kirjoitettu jo vuonna 2018. Dekkari *Alamaailman kuningatar* julkaistiin ensin äänikirjana ja e-kirjana vuonna 2019 ja vasta nyt painettuna romaanina.

Mutta lasketaanpa silti:

”Vuonna 2017 multa ilmestyi *Siiipiri-*

kon kuiska, 2018 tuli *Riivatut*, 2019 tuli Alamaailman kuningatar, satukirja *Un-ten puutarha* tuli 2017, vuonna 2020 tuli *Hätkilinnut*, äänikirja ja *Kyy povellani* 2021 ja sitten painettu romaani *Sudenraudat* tuli 2021 ja huomenna ilmestyy *Myrkynkylväjä*, ja sitten tuli satukirja *Sirkus Kummajuna*. Ja sitten on tullut jonkun verran näytelmiä ja jatkiksia Apuun ja Me Naisiin.”

”Kaikesta näkyy, että olen tehnyt tätä 34 vuotta ammatikseni,” kirjailija summaa ja arvelee prosessin nopeutuneen. ”Tai mulla on muuttunut se kirjoitustapa. Teen tosi tarkat

”KYLÄ MINÄ NAUTIN.
EI SITÄ MUUTEN TEKISI
AINAKAAN NÄIN KOVAA
VAUHTIA.”

suunnitelmat, lukukohtaiset. Pitkä synopsis, tai *treatment*, mitä missäkin luvussa tapahtuu ja sitten minä pysyn siinä suunnitelmassa.”

”Tavoite on joka päivä kirjoittaa 10 000 merkkiä ja illalla vielä korjaan tekstiä. Lähetän sen sähköpostissa itselleni. Makaan sohvalla ja luen sitä sähköpostia, ettei tarvitse niin paljon istua siellä työtuolilla, joka on nykyään kylläkin sellainen jumppapallo,” Alasalmi nauraa hereästi.

Ensimmäinen työvaihe on aika intensiivinen ja Alasalmi pohtii korjaailukertojen ehkä jääneen vähemmälle tai jotenkin kirjoittavansa parempaa tekstiä nyt. Yksi mahdolli-

nen selitys on se, että lapset ovat jo aikuisia, eikä hän ole enää samalla tapaa kiinni arjen ruuanlaitossa ja lasten kускаamisissa. Toki silloin oppi pakosti pitämään pyhänä sen oman työajan.

NYKYISIN AKAASSA asuva kirjailija on syntynyt Oulun kupeessa Haukiputaalla, mutta hänellä on lapsuudesta saakka ollut vahva side Hämeeseen.

”Äiti oli Juupajoelta syntynyt. Äiti oli äidinkielen opettaja, sillä oli pitkät kesälomat, eli kun loma alkoi, me tulimme Juupajoelle. Enemmän vietin kesällä aikaa Hämeessä, Pirkanmaalla kuin Haukiputaalla,” hän selvittää.

”Tämä seutu näyttäytyi aina lämpimänä, täällä kasvoi ihmeellisiä kasveja kuten sireenejä ja omenapuita. Se mummola oli kesäparatiisi ja kun vahvistui että haluan kirjailijaksi, Oriveden opisto oli erittäin luonteva ratkaisu. Sen jälkeen tuli Tampereelle opiskelemaan kirjallisuutta ja tänne jäin.”

Päätös ammatista on tehty ilmeisen varhain. ”Minulla on ruutuvihko, johon olen kirjoittanut tarinan ja signeerannut sen, että kirjoittanut kirjailija Päivi Alasalmi, seitsemän vuotta.”

Lapsuuden kodissa säilytettiin kaikki ja sieltä löytyi myös tämä ruutuvihko, piirustusten, ainevihkojen ja ”kaiken mahdollisen” seurasta. Hänen isänsä työskenteli Haukiputaan kunnan maarakennusmestarina, hän oli opiskellut rakennusmestariksi ja tiemestariksi.

”Isä oli sellainen, sanotaanko seikkailu-

henkinen. Hän halusi matkustella ja harrasti kaikkea ulkoilmaliikuntaa, teki laskettelusukset itselleen ja tamppasi rinteiden ylös ennen hiihtohissejäkään. Oli aikamoinen teki mitä halusi.”

”En minä ehkä ihan niin rohkea ole ollut, mutta kun isä halusi Keski-Eurooppaan autoilemaan eikä silloin vielä ollut Ruotsin autolauttoja, niin se järjesti, että auto nostettiin nosturilla jonkun laivan kannelle ja vietiin siinä.”

VASTAVAA OMAA TAHTOA näkyi Oriveden valinnassa opiskelupaikaksi. Alasalmi kertoo, että hänen isänsä ei ollut yhtään innostunut tyttärensä päämäärätietoisuudesta, koska ei pitänyt kirjailijan ammattia kovin luotettavana leipäpuuna.

”Olisin päässyt Ouluun historiaa lukemaan, mutta menin tavallaan ammattikouluun, kansanopistoon. Hän piti sitä ihan tyhmänä juttuna, mutta pidin pääni, koska halusin tälle alalle. Nyt sitä on pakko tehdä,” kirjailija nauraa, ”ei tästä enää minnekään koulunpenkille lähetä.”

Onnekseen Alasalmi on ehtinyt kokeilla ja tehdä niin monenlaista, erilaista kirjoittamista, draamaa, romaaneja, jatkokertomuksia ja novelleja.

”Kyllä kaunokirjalliset romaanit ovat rakkaimpia ja niiden kanssa tekee tietysti eniten työtäkin. Dekkareissa nautin ihan valtavasti nykypäivän kuvaamisesta. Niitä varten on helpompi hankkia ja tarkistaa tietoa. Historiallisissa kirjoissa rakastan sitä, kun saa yhdistää historian ja sellaiset teemat, jotka sopivat tähänkin päivään.”

”Lähdeaineistoa pitää hankkia paljon ja tarkistaa sitä. Sanastokin on tärkeä, että onko siihen aikaan jo käytetty semmoisia sanoja.”

Esimerkkinä Alasalmi käyttää 1500-luvun Inariin sijoittuvaa *Sorua*-trilogiaansa, joka ilmestyi 2013–2017.

”Ei voinut laittaa, että joku esine on lasinterävä tai joku näki järvestä peilikuvansa, koska ei ollut peilejä. Ei voinut käyttää sanoja violetti tai oranssi, koska niitä ei vielä ollut käytössä. Sitten ei ollut viikkoja, kun oli kuu-kausia, eikä ollut metrejä. Kaikki tämmöiset piti huomioida,” hän kertoo. ”Onneksi sain inarinsaamelaisen **Matti Morottajan** tarkistamaan tekstit, että pahimmilta kömmähdyksiltä säästyttiin.”

”**LUIN AIKA PALJON** dekkareita. Ihan lapsuudessa **Kirsi Kunnaksen** runot ja **Astrid Lindgrenin** ja **Tove Janssonin** sadut olivat mielikuvitusta ruokkivia. **Agatha Christie** tuli vielä ala-asteella tärkeäksi kirjailijaksi. Yläasteella ja lukiossa ryhdyin haalimaan luettavaksi beatnik- ja vaihtoehtokirjallisuutta ja sitten Oriveden opistossa tuli paljon vinkkejä, mitä kaikkea hyvää voisi lukea.”

PÄIVI ALASALMI

Kirjailija

Syntynyt 1966 Haukiputaalla

Koulutus Ylioppilas 1985 Haukiputaan lukio. Luovan kirjoittamisen opinnot Oriveden opistossa 1985–86. Yleisen kirjallisuustieteen opintoja Tampereen yliopistossa.

Tuotanto Yhteensä 27 teosta, romaaneja, novelleja, satukirjoja, joita on käännetty useille kielille; esikoisteos Saana 1988, Onnellisia ihmisiä 1992, josta tehtiin televisiosarja ja kuunnelma. 1500-luvun Inariin sijoittuva trilogia sisältää osat Joenjoen laulu 2013, Pajulinun huuto 2015 sekä Siipirikon kuiskaus 2017.

Palkinnot Tampereen kaupungin kirjallisuuspalkinto 1992, 1996, 2009 ja 2013. Novellikoeelma Suden hetki 1995 Koskenkorva-palkintoehdokka. Toinen italialaisessa Jean Monnet-kirjoituskilpailussa 1995. Vainola-romani Finlandia-palkintoehdokka 1996. Kaarlen palkinto 2001 koko tuotannosta. Romani Valkoinen nainen 2009 Nuori Aleksis-palkintoehdokka. Lastenkirja Turhamainen aasi sai Kaarlen palkinnon 2010. Tahto-patsas vuonna 2010 Akaan Viialan yrittäjiltä.

”ON OLLUT
KOVA TAHTI SEN
HALLAVAISEN KANSSA.
ON TULLUT NELJÄ
KIRJAA NELJÄSSÄ
VUODESSA JA SITTEN
ON OLLUT NÄMÄ
KAIKKI MUUT. AINAKIN
TOISTAISEKSI OLEN
VIELÄ JAKSANUT.”

Orivedelle Alasalmi meni lukion jälkeen 19-vuotiaana, herkässä iässä. Paikka oli turvallinen, sisäoppilaitos, tuttu luokka ja kuitenkin ”sellainen boheemi” taidekoulu.

”Kyllä se vaan muutti elämän suuntaa. Olin ajatellut akateemista uraa itselleni, mutta ei se sen jälkeen enää ollut oikein mahdollista.”

”Yliopistovuonna tuli tosi vahvana se, etten halua kirjallisuuden tutkijaksi, vaan kirjailijaksi. Päätin, että menen yliopistolle vain niinä päivinä, jolloin en kirjoita itse. Ja sitten oli pakko kirjoittaa. Eli aloitin esikoisromaanin silloin jo. Ja kirjoitin sitä, olin Helsingissä yhden väli vuoden ja sain sen siellä valmiiksi. Muutin sitten Tampereelle ja se julkaistiin seuraavana syksynä, 1988.”

”Jotenkin tuntuu aika hurjalta nyt jälkikäteen ajateltuna, että kuinka nuori sitä on ollut ja kuinka onnekas, koska sen jälkeen tuli lama, eikä hirveästi enää otettu uusia esikoiskirjailijoita, koska ne olivat aina pieni riski. Julkaistiin lähinnä sellaisia, joilla oli vakiintunut lukija- ja ostajakunta.”

”Näin jälkikäteen ajateltuna olen kyllä ollut onnekas tässä suhteessa.”

Kun kirja-alan kriisit ovat muuttaneet muotoaan ja on tullut kaikkea uutta äänikirjoista alkaen, Alasalmi sanoo olleensa onnekas myös siinä, että on prosaisti eikä runoilija. Hän palaa nauraen nuoruuden ajatukseensa, että jos ei ole kirjoittamista, menee yliopistolle. Toisen kirjan muistiinpanoista löytyi nimittäin tällainen:

”On tullut joku musta hetki, jolloin olen kirjoittanut muistiinpanoihini, että meppä kokkikouluun,” Alasalmi nauraa hilpeästi. ”Ruuanlaitto on toki ollut rakas harrastus ja kun kotona tekee töitä, pakkohan sitä ruokaa on laittaakin itse.”

VANHASSA OPINAHJOSSAAN Oriveden opistolla hän on käynyt opettamassa proosapajassa ja kirjasto-keikkoja hän sanoo tehneensä valtavasti 34 vuoden aikana - varmaan puolessa Suomen kunnissa tai kaupungeissa.

”Mulla on semmoinen mainoslogan tuolla Lukukeskuksessa, että olen kirjailija, joka osaa myös puhua.”

Alasalmi kirjoittaa myös kirja-arvioita Savon Sanomiin, mistä ne leviävät yhteistyökumppanilehtiin kuten Karjalainen, Etelä-Suomen Sanomat ja Keski-suomalainen. Siinä mielessä hän sanoo olevansa onnekaassa asemassa, että saa valita kirjat, jotka hän arvostelee omien mieltymystensä mukaan.

”Luen aika paljon lähdeaineistoa, kuten esimerkiksi tähän minun sotakirjaani - olen kirjoittamassa Hailuotoon vuoteen 1714 eli *Murhaperjantaihin* sijoittuvaa sotakirjaa. Kuuntelin äänikirjana **Peter Englundin Pultavan** (WSOY 1989), se on mahtava. Se on niin taitavasti kirjoitettu, siinä on historiankirjoituksen pölyt räjäytetty.”

”Se on ihan hiljattain julkaistu äänikirjana, ja kirjailija on kirjoittanut siihen uudet jälkisanat. Kun hän oli kuullut, että kirja on keskustassa esillä jonkun kirjakaupan ikkunassa, niin hän meni vaimonsa kanssa kattomaan ja pettyi, kun se ei ollutkaan siellä ja ajatteli, että lyhyt on maine kunnia. Sitten hän meni sisälle ja sai kuulla, että kirja oli myyty loppuun. Siksi sitä ei ollut ikkunassakaan.”

”**HURJAA ON SE**, että kun kirjoitin ensimmäisen version jo viime vuoden puolella, niin ei vielä tiedetty tästä Venäjän hyökkäyksestä. Nyt Ukrainan sotakuvista on tullut niin arkea meille, ettei tiedä miten vaikuttaa, tuleeko kyllästymispiste jossain vaiheessa. Kirjoitan kirjani valmiiksi kuitenkin.”

”Se on todella ajankohtainen. Eikä Murhaperjantaista ole kirjoitettu romaania tai muuta fiktiota aikaisemmin, ja se on aika jännä juttu. Olen siis Haukiputaalta kotoisin ja esi-isä korpraali **Johan Unger**, ruotusotilas, joka muutti vaimonsa kanssa Hailuotoon asumaan 1731, ryhtyi harrastamaan pirttiviljelyä, eli heille syntyi kahdeksan lasta. Kun sieltä oli tapettu suurin osa ihmisistä, sitä ilmeisesti ei haluttu asuttaa ihan siviileillä, vaan saada jotain vastusta sitten, jos venäläiset uudestaan hyökkäisivät,” Alasalmi aprikoi.

Alasalmi kertoo yläasteen ja lukion kaveristaan **Rounalan Marja-Leenasta** (hänellä on nyt eri sukunimi, koska on naimisissa), jolla on mökki Hailuodossa. Hän työskentelee murhatutkijana Raahessa. Hän tarkistaa Alasalmen dekkarit poliisinäkökulmasta. Hän kutsui Alasalmen ja vei historian tutkijoiden luokse Hailuodossa. Eräällä heistä oli kirja, jossa oli lueteltu vanhojen ruotutorppien sijainnit ja järjestys. Niistä selvisi, että Johan Ungerilla oli ollut ruotutorppa numero yksi, ja Marja-Leena Rounalan esi-isällä toinen ruotutorppa samaan aikaan.

”Tuntuu aivan ihmeelliseltä, että meidän tiemme lukion jälkeen kohtasivat uudestaan ja sitten löytyi tällainen menneisyyden yhteys.”

Murhaperjantai on murheellinen episodi isonavihana tunnetussa venäläismiehityksessä, joka liittyi osaltaan Suureen Pohjan sotaan (1700-1721). ”Pohjanmaa kärsi todella rajuja menetyksiä. Minulle selvisi, että (Carl Gustaf) **Armfeltin** joukot siirrettiin Tornionjoen länsipuolelle ja Pohjanmaa jätettiin aivan suojatta. Tämä romaani on ollut kyllä rankka kirja kirjoittaa,” Alasalmi kertoo.

”**NIITÄ TARINOITA VAIN** tulee, ja ne pitää saada pois päästä,” Alasalmi vastaa kysymykseen, mikä hänestä on keskeistä kirjailijan työssä.

”Minusta on mukavaa puhaltaa henki sellaiselle totuudelle, jota ei olisi ilman minua. Puhaltaa henki ja saada aikaan illuusio, jonka maalaan lukijoiden eteen. Ja sitten se kertomus on olemassa.”

Päivi Alasalmi kertoo, että Hallavaisissa täytyy olla 450 000 merkkiä, mikä vastaa noin 330 sivua. Hän kirjoittaa romaani-
käsikirjoituksiaan joka päivä, myös lauantaisin ja sunnuntaisin, kunnes ensimmäinen versio on valmis.

Alasalmen mukaan lukijat ovat kertoneet hänelle tavanneensa jonkun tietyn ihmisen, joka on esiintynyt hänen tarinoissaan.

”Ehkä siinä on vähän samaa kuin taikurin työssä. Onhan se aika ihmeellistä, että tulee ne tarinat ja ihmiset. Mulla on aina rakennukset, varsinkin vanhat rakennukset olleet inspiroivia ja tässä *Hallavainen*-sarjassa ollaan aika paljon tuolla Hipposkylässä. Asuin itse Kissanmaalla viisi vuotta, sitten Kalevassa toisessa paikassa kahdeksan ja toisessa kuusi vuotta.”

”Mulla oli Kalevan uimahalli aina keskipiteenä ja sama kirjasto oli lähikirjasto eli tuo Sampola. Tampereella asuessa – asuin siis 19 vuotta täällä – en kirjoittanut niin selkeästi, että ne olisivat tapahtuneet Tampereella, mutta sitten kun muutin maalle, tuli niin kova ikävä Tamperetta, että piti päästä edes siinä työssä, mielikuvituksessa, siirtymään Tampereelle.”

”Hipposkylähän oli varsin värikäs paikka silloin, kun minä asuin Kissanmaalla 1988-1993.”

Alasalmia auttaa Hallavais-kirjoissa sekalainen seurakunta eri alojen asiantuntijoita. Siihen kuuluu poliisi, ensihoitaja, kirurginen sairaanhoitaja, palomies, eversti, biologi ja sellaisia, jotka ylipäätään lukevat paljon kirjallisuutta.

”He ovat todella tärkeitä minulle, sillä he kertovat rehellisen mielipiteensä. Eri kirjoissa on vähän eri asioita painotettu. En voisi mitenkään itse tietää kaikkia. Onneksi on näitä ystäviä ja tuttavuuksia, jotka haluavat auttaa ihan siitä ilosta, että he tykkäävät Hallavais-kirjoista.”

”**TÄTÄ DEKKARISARJAA HALUAN** jatkaa. Siinä on hyvän ja pahan kaksosen kaksintaistelu, eli nämä varhaislapsuudessaan toisistaan erotetut kaksostytöt. Sitä kautta pystyn kuvaamaan nyky maailman ongelmia. Dekkarit ovat nopeampia kirjoittaa kuin historialliset romaanit.”

Vuoden 1996 Finlandia-ehdokkaas *Vainolalle* on pyydetty jatko-osaa ja nyt olen keksinyt sen tarinan, jonka haluaisin tehdä. Mulla on se juoni mielessä, ja sen kirjan haluaisin kirjoittaa.”

Uusi Finlandia-ehdokkuus?

”Ehkä niitä taiteellisempia teoksia valitaan. Minulla se tarinankertominen on tullut niin vahvaksi, ettei kirjoissani ole kauheasti mitään kokeellisuutta. Kieli on edelleen rakas ja tärkeä ja käytän värikästä kieltä, mutta haluan kirjoittaa koukuttavia, jännittäviä, selkeitä ja helpollukuisia kirjoja, ettei lukijan tarvitse taistella sitä kirjaa vastaan.”

Meneekö dekkareista terveiset Agatha Christielle?

”No ehkä enemmän **Raymond Chandlerille, Dashiell Hammettille ja Jim Thompsonille**, kovaksi keitetymmälle dekkarille. Agatha Christielle on oma tyylinsä, jota ei kukaan osaa matkia. Sellainen kovaksi keitetty, kolkon huumorin sävyttämä tyyli tulee minulta luontevasti.”

”Näiden kirjailijoiden kirjoissa on karua tunnelmaa ja elokuvafilmatsoinnitkin ovat onnistuneet hyvin. Näissä rikosromaaneissa on karskia meininkiä – ja aika yllätyksellisiä loppuratkaisuja.”

Klubitapahtumia:

Kuva Jorma Salovaara

GOLFKERHO. Mestaruuskilpailu pelattiin Lakesiden kentällä 30.8.2022. Osanottajia oli 23, joista klubinaisia 4. Voiton vei Kalervo Sipi, toinen oli Helena Hiilivirta ja kolmas Olavi Viitanen. Lähimmäs lippua kisan voitti Pertti Leppäkoski ja lähinnä omaa ikää nettotuloksen pelasi Tuomo Pälviranta.

Kuva Sointu Lanki

KIRJANMERKKIKERHO. Heikki Kännö kertoi viimeisimmän teoksensa Ihmishämärä synnystä. Kirjailijaa haastatteli kulttuuritoimittaja Siskotuulikki Toijonen.

Hotellin johtaja **Marco Sylvelin**, Poliisimuseon taidetta ja vuoden museon kunniakirja.

Ilveksestä Laukon kautta Hervantaan

KLUBINAISET VIERAILIVAT lokakuussa Poliisimuseossa Hervannassa – vuoden 2022 museona palkittu monipuolinen ja mielenkiintoinen kohde, jossa tutustuttiin erikoisnäyttelyyn *Väritetty totuus – Taiderikoksia Suomessa*.

Suuresta ja korkeasta näyttelytilasta on valtava määrä tauluja, seinillä, katossa, kiinnitettyinä erilaisiin verkkorakennelmiin – satoja eri kokoisia öljyvärimaalauksia komeissa kehyksissä. Tekijät ovat tuttuja nimiä, sillä runsaasti väärennettyjä ovat esimerkiksi *Akseli Gallen-Kallela*, *Helena Schjerfbeck*, *Eero Järnefelt*, *Nikolai Lehto* ja *Reidar Särestöniemi*. Kaikki teokset on poliisin toimesta takavarikoitu ja tuomittu valtiolle rikosten-tekovälineinä.

Oppaamme tutkija **Maritta Jokiniemi** kertoo eloisesti taiderikosten tutkinnasta ja tässä rikoslajissa liikkuvista pimeistä rahoista. Hän osoittaa yhä katosta roikkuvaa värikästä, abstraktia teosta ja mainitsee sen olevan näyttelyn kallein työ, ”*Lempäälän Leger*,” josta on aikoinaan maksettu 2,2 miljoonaa euroa.

Taiderikokset ovat osa organisoitua, ammattimaista, kansainvälistäkin rikollisuutta. Petetyiksi ovat joutuneet tavalliset ”arvotaidetta” ostaneet kansalaiset, keräilijät kuin myös taidemuseot.

Taiderikollisuus näkyy paitsi väärennöksinä myös rikollisena taidekauppana, petoksina, rahanpesuna, monenlaisena poliisia työllistäväntä toimintana.

Erinomaisen oppaamme ansiosta näyttely avasi tätä rikollisuuden lajia tehokkaasti ja antoi ajattelun aihetta.

UPEANA ELOKUUN päivänä iloinen joukko klubinaisia seilasi Pyhäjärven aalloilla kohti Laukon kartanoa. Siellä, Suomen hienoimmassa konserttisalissa, Laukon puistossa, oli taitavan näyttelijä-laulaja **Maria Ylipään** kesän ainoa konsertti. Komeasti eturiviin sijoitetut klubinaiset saivat nauttia tulkitsijan ja hänen *Ystävät*-orkesterinsa monipuolisesta ohjelmasta.

TOUKOKUUSSA Hotelli Ilveksen tutusta pyöröovesta pyörähti noin kolmekymmentä klubinaista uteliaana näkemään mitä on tapahtunut juuri avatulle, yli kaksi vuotta remontissa olleelle kaupunkimme maamerkillle.

Aulaa ei ollut samaksi tuntea, vastaanotto oli muuttanut paikkaa, tilaan oli auennut Lynx-baari ja hissien edustan messinkipilarit olivat palautettu loistoonsa. 19. kerroksen kabinetissa hulppeiden maisemien äärellä meidät vastaanotti hotellin johtaja **Marco Sylvelin**.

Klubinaiset Poliisimuseossa.

TAMPEREEN SUOMALAINEN KLUBI RY

Puutarhakatu 13, 33210 Tampere
www.tampereensuomalainenklubi.fi

KLUBIN JOHTOKUNTA

- **Johtokunnan puheenjohtaja**
hallintotieteiden tohtori Pasi-Heikki Rannisto,
pasi-heikki.rannisto@tuni.fi
- **Johtokunnan varapuheenjohtaja**
FT Viivi Villa-Nuottajarvi, viivi@nuottajarvi.com
- **Klubin esimies**
FT Mikko Turunen, mikko.j.turunen@gmail.com
- **Klubin varaesimies**
toimittaja Arto Murtovaara, arto.murtovaara@pp.inet.fi

JOHTOKUNNAN MUUT JÄSENET

Valokuvaaja Otso Kaihlanen, kauppatieteiden maisteri
Jyrki Penttinen, kiinteistöneuvos Ilkka Saarinen,
opetusneuvos Jukka Sola, varatuomari Riitta Sommarberg,
dosentti Heidi Keso

JOHTOKUNNAN SIHTEERI

Viestintäkonsultti Milla Anttila, 040 547 2005, anttilan.milla@gmail.com

TOIMIKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT

Biljardikerho
Veijo Pitkänen,
veijo.pitkanen@patenttimies.fi	Kirjanmerkkikerho
Mikko Turunen,
mikko.j.turunen@gmail.com
Gastronominen kerho
Eeva-Kaisa Mäkinen,
eevakaisa.makinen@gmail.com	Kirkkovenekerho
Timo Tulosmaa,
timo.tulosmaa@outlook.com
Golfkerho
Jorma Salovaara,
jorma.salovaara@kolumbus.fi	Klubinaiset
Heidi Keso, heidi.keso@empiros.fi
Keskiviikkokerho
Seppo Leskinen,
savusepe@gmail.com	Maanpuolustuskerho
Kalervo Sipi, kalesipi@tpnet.fi
Juhlatoimikunta
Satu Rannisto,
satu.rannisto@sarastus.fi	Ruutiukot
Jukka Sola, jukka.sola@elisanet.fi
	Tiede- ja teknologiakerho
Viivi Villa-Nuottajarvi,
viivi@nuottajarvi.com

TYÖRYHMIEN PUHEENJOHTAJAT

● Hallinto- ja taloustyöryhmä
Ilkka Saarinen,
ilkka.saarinen@iisoy.fi	● Tiedotustyöryhmä
Arto Murtovaara,
arto.murtovaara@pp.inet.fi
● Jäsentyöryhmä
Jorma Salovaara,
jormasalovaara@kolumbus.fi	● Tulevaisuustyöryhmä
Pasi-Heikki Rannisto,
pasi-heikki.rannisto@tuni.fi
● Ohjelmatyöryhmä
Mikko Turunen,
mikko.j.turunen@gmail.com	

JÄSENREKISTERI

Sointu Lanki, 0400 684 416,
jasenrekisteri@tampereensuomalainenklubi.fi

KLUBIN TALOUDENHOITAJA

Ritva Tiainen, 050 376 0597, ritva.tiainen@apunatar.fi

RAVINTOLA

Armas Catering, Christina Suominen, 010 231 5222,
info@suomalaisenklubinravintola.fi

Teksti ja kuva **Arto Murtovaara**

Kenraalin terveiset

KUUKAUSIKOKOUS. Kenraali Jarmo Lindberg (vas.) ja SAM Tampereen puheenjohtaja Jaakko Barsk.

Puolustusvoimien entinen (2014-19), komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg**, 63, kertoi hävittäjähankkeissa keräämistään kokemuksista Tampereen Suomalaisen Klubilla klubin ja SAM Tampereen yhteisesti järjestämässä tilaisuudessa.

Hänen kokemukselleen on kovasti kysyntää, sillä häntä oli pyydetty samaksi illaksi Ylen A-studioon kommentoimaan Ukrainan sotaa ja seuraavaksi aamuksi MTV:lle. Lindberg kertoi, että palattuaan Hornet-koulutuksesta Yhdysvalloista syksyllä 1995, hänet komennettiin saman tien Hävittäjälaivue 21:n komentajaksi Pirkkalaan. Pehdytyksenä paikallisen murteen hallintaan hän sai Hönttä & Toipparin tallennuksia, joita kertoiinkin kuunnelleensa ahkerasti.

Lindberg sai aikoinaan MiG-21-koulutuksen Rissalassa. Viimeisen esittelylentoonsa MiGillä hän lensi Venäjällä 16.8.1991, eikä olisi millään uskonut, että jo kolmen ja puolen vuoden päästä siitä hän lentää Hornetilla. Kun Neuvostoliitto romahti, koneet päädyttiin ostamaan yhdestä osoitteesta. McDonnell Douglasin F/A-18 Hornet tuli jälkijunassa mukaan DX-hankkeeseen, mutta se valittiin konetyypiksi toukokuussa 1992, ja kaupat tehtiin kesäkuussa.

Jarmo Lindberg nimitettiin Ilmavoimien koulutuspäälliköksi ja ensimmäisen Hornet-laivueen komentajaksi. Ensimmäinen Hornet-yksilö luovutettiin suomalaisille juhlallisesti 5.6.1995. Alustuksessaan Lindberg kävi esimerkkien kautta läpi koko sitä prosessia, mitä tällainen hävittäjähankinta vaatii, kun toisella puolella on valtaisa organisaatio ja lukemattomia eri tason toimijoita ja vaikuttajia aina Pentagonissa toimivista asevoimien ja puolustushaarojen johdoista yksittäisten osavaltioiden senaattoreihin.

Hornetit hankittiin 30 vuodeksi ja kahdesta elinkaaripäivityksestä jälkimmäisessä se muuntui torjuntahävittäjästä monitoimihävittäjäksi.

Nykyhetkeä ajatellen yksi merkittävä askel menneisyydessä oli 10. kesäkuuta 2003, kun silloinen operaatiopäällikkö Lindberg ja Ilmavoimien komentaja Jouni Pystynen päätyivät Nato-yhteensopivan kaluston kannalle. "No se oli varmaan hyvä juttu. Me säästettiin kalustossa aika monta miljoonaa, että tehtiin silloin Nato-yhteensopivaksi."

Kaikkiaan 25 vuotta amerikkalaisten kanssa asehankinnoissa toiminut Lindberg pitää henkilökohtaisena "kontribuutionaan" puolustuskykymme hyväksi, kun kymmenen vuoden ponnistelun jälkeen Hornet-kalustoon integroidut Stealth-risteilyohjukset myytiin ulkopuolisten yllätykseksi Suomeen.

Ja ihan viimeiseksi Lindberg totesi, että kun amerikkalaiset sanoivat, että "Finland is one of the strongest allies to USA, se saattaa hyvinkin pitää paikkansa."

Omaan elämään kannattaa aina sijoittaa

Omistaja-asiakkaana saat parhaat säästämisen ja sijoittamisen edut.
Tutustu osoitteessa op.fi/sijoittajanedut

Osuuspankin omistaja-asiakkuus – elämäsi varten.

Palvelun tarjoaa osuuspankki.

OP Tampere

**Uudet
tulkinnat kevyistä
jouluklassikoista
kohottavat joulumielen
kattoon ja takaavat
huikean elämyksen!**

**Joulun raikkain
musashow!**

**Tommi
Soidinmäki**
Tangokuningas
vuodelta 2004

Vierailevana artistina
**Eeva
Saarenpää**

Christmas JUKEBOX

**VAIN
KUUSI ESITYSTÄ:**

pe 18.11.	klo 19
la 19.11.	klo 19
pe 02.12.	klo 19
la 03.12.	klo 19
ma 05.12.	klo 19
pe 16.12.	klo 19

**Liput 28-36 €
Show & Dinner 60-63 €**

TAMPEREEN KOMEDIA TEATTERI
puh. 0207288 388

Lapintie 3a, 33100 Tampere
komediateatteri.fi

lippu.fi

